

VĚSTNÍK
AMG

1 / 2024

*Muzea
a návštěvníci*

Znovuzrození Ploštiny / 14

DPP a DPČ nově / 16

Zpřístupnění archivu AMG / 20

ASOCIACE MUZEÍ
A GALERIÍ ČR, Z. S.

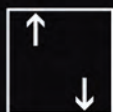

Axis vitrinové osvětlení

Pro velké kouzlo na malém prostoru

Kvalita světla ERCO
Měřítka pro nejlepší kvalitu
světla ve vitrinách

Precizní osvětlení
Shora nebo zespodu -
vestavné nebo na sloupku

Jednoduché, flexibilní
Magnetické světelné hlavy,
vyměnitelné distribuce a filtry

Muzea a návštěvníci

První číslo nového ročníku *Věstníku AMG* se věnuje tématu „Muzea a návštěvníci“. Téma je to široké. K zamyšlení je, jaký vztah vlastně mezi muzeem a návštěvníkem vzniká. Je to pouto přátelské? Muzeum vytváří expozice, výstavy, různé programy a zprostředkovává poznatky z dějin. Nabízí i internetové služby. Návštěvník informace získává, zpracovává je a v mnoha případech se aktivně zapojuje tím, že poskytuje instituci neznámé údaje a materiály i obohacuje sbírkový fond. V posledních letech se v rámci rekonstrukcí budov a dislokace prostor podařilo velké části muzeí vybudovat a vybavit interiéry pro badatele i pro workshopy, kde se realizují programy pro školy i nejširší veřejnost. Nezastupitelnou roli zde mají muzejní pedagogové. Ovšem ne všechny instituce tuto pozici mají a doplují ji odbornými pracovníky. Muzeum ovšem nepracuje pouze s běžnými návštěvníky, ale zvláštní skupinu tvoří osoby imobilní. Vstupy do budov jsou řešeny bezbariérovými úpravami, výtahy, schodolezy, hydraulickými plošinami apod. Problémem zůstávají některé památkové objekty, kde úpravy pro bezbariérový přístup stavebně řešit nelze. Další skupinu návštěvníků tvoří nevidomí a neslyšící. Pro nevidomé se budují haptické expozice, neslyšící jsou většinou odkázáni na tištěný text, některé organizace pro ně připravují prohlídky ve znakové řeči. Specifický přístup vyžadují také autisti a hendikepovaní. Pro ně se vytváří zvláštní programy a prohlídky, muzea spolupracují v této oblasti s odborníky a občanskými sdruženími. Provoz expozic a výstav je zabezpečován průvodci a dozorcí. U nich se často setkáváme s odlišným přístupem. Povinností těchto zaměstnanců je sdělit základní údaje a pokud to návštěvníci chtějí, poskytnout podrobné výklady a další služby. Často se stává, že průvodce své služby návštěvníkům vnucuje. Tímto přístupem je ale od další návštěvy muzea spíše odrazuje. Dozorcí často zase ostřížím zrakem sledují příchozí, což většinou také není příjemné. Pokud se lidé neumí v muzeu chovat, je na místě je na nevhodné chování upozornit. V neposlední řadě musím zmínit virtuální návštěvníky, kteří využívají internetové stránky. Pro organizace je tvorba webů a jejich aktualizace náročná, ale v současném světě virtuální reality nepostradatelná. Muzea nemohou cíleně konkurovat „chrámům konzumu“, obchodním centřům nákupů a zábavy. Ovšem kdo chce, ten si cestu do muzea najde. Věřím, že se vstřícný přístup, nové programy a služby setkají s pozitivním zájmem návštěvníků.

MILENA BURDYCHOVÁ
ČESTNÁ ČLENKA AMG

Obsah

Téma / Muzea a návštěvníci

- 4 **Fyzická dostupnost muzeí** / T. Drobny, L. Jagošová
- 5 **Návštěvníci s poruchami sluchu** / M. Šenovská
- 6 **Specifika programů pro žáky se speciálními potřebami** / B. Kulihová
- 8 **Role pracovníků v první linii** / I. Kocichová
- 9 **Diskurzivní pojetí edukace v Národní galerii v Praze** / A. Kotyza, K. Říhová
- 10 **Návštěvnost ve světle statistických dat** / F. Šebek
- 12 **Přístupnost historických památek** / D. Lanzová
- Nová expozice**
- 14 **Znovuzrození Ploštiny** / P. Hrubec, S. Lečíková
- Recenze**
- 15 **Ve službě!** / M. Ott
- Právní poradna AMG**
- 16 **DPP a DPČ nově** / L. Vašíček, Š. Vašíčková
- Rozhovor**
- 18 **Rozhovor s hosty knihovnického semináře** / Š. Běhalová
- Z činnosti AMG**
- 20 **Zpřístupnění archivu AMG** / L. Beneš
- 20 **Metodické setkání k muzejní legislativě** / M. Elznicová Mikesková, J. Hutníková
- 21 **50 let Archeologické komise AMG** / K. Sklenář
- Zprávy**
- 22 **Domov pro vzdělávání v 21. století** / M. Formanová
- 23 **Ocenění pro dětského průvodce** / V. Houfek
- 24 **Databáze tramských kronik** / Š. Jurřinová, M. Antony
- 24 **Pohnuté dějiny tábora v Hodoníně u Kunštátu** / R. Krhovský
- 25 **Konference NEMO** / L. Filipová
- 26 **Co přinese novela** / M. Janiš
- 27 **Modlitební kniha Jiřího z Poděbrad** / P. Váhová Černochová
- Personálie**
- 30 **Životní jubileum Vladimíry Durajkové** / M. Elznicová Mikesková
- 31–32 **Rejstřík článků 2023**
- 33–42 **Kalendárium výstav**

Téma příštího čísla 2 / 2024:

Muzea
a audiovizuální technika

Muzea a návštěvníci

Fyzická dostupnost muzeí

TOMÁŠ DROBNÝ / LUCIE JAGOŠOVÁ

MORAVSKÉ ZEMSKÉ MUZEUM / ÚAM FF MU

Současné muzejnictví vychází z premisy, že muzea mají být otevřena všem bez rozdílu, mají reagovat na potřeby veřejnosti a širokému spektru svých návštěvníků umožnit rovný přístup ke kultuře a vzdělávání. Hovoří se o tzv. visitor-friendly nebo participativním muzeu a skloňují se pojmy jako inkluze, specifické potřeby, standardy dostupnosti, bezbariérovost. Za základní krok k dostupnosti se považuje nezbytnost návštěvníkovi zajistit, aby jeho osobní přítomnost v muzeu byla vůbec fyzicky uskutečnitelná.

Fyzická dostupnost evokuje na první pohled úpravy staveb a platné stavební předpisy, které umožňují návštěvníkům bezbariérový pohyb ve veřejných budovách, jež mají zajišťovat

poskytování veřejných služeb v oblasti kultury. Toto téma je ale mnohem širší. Zahrnuje nejen bezbariérovost vlastního objektu a jeho přístupnost vzhledem k nejbližšímu okolí, ale i jeho lokaci v rámci města, tedy atraktivitu umístění v sídelní struktuře, vazbu na dopravní uzly a spojení místní přepravou, docházkovou vzdálenost od zastávek MHD, blízkost parkoviště pro osobní dopravu, srozumitelný orientační systém a vzdálenost pro návštěvníky z jiných lokalit. V neposlední řadě s fyzickou dostupností v širším vztahu souvisí i otevírací doba muzeí. Dlouhá polední přestávka nebo časná hodina posledního možného vstupu během hlavní sezóny mnohé odradí od zvažované návštěvy.

Všechny uvedené parametry nabývají na důležitosti, pokud zahrneme do fyzické dostupnosti nejen muzea, která se nacházejí ve městech, ale i ta v odlehlých lokalitách na venkově a v neurbanizované krajině. Setkáváme se zde s technickými muzei, anebo s muzei v přírodě, případně instalovanými objekty kulturních památek, které řadíme též do kategorie muzejních institucí, kde ohled na osoby se sníženou pohyblivostí nebo některým smyslovým znevýhodněním může být reflektován složitěji.

Návštěvníků se speciálními potřebami, čelících bariérám fyzické dostupnosti, je poměrně široká škála a nepatří do ní jen osoby na invalidním vozíku nebo obecněji se sníženou mobilitou. V širším náhledu na problematiku vnímáme, že vedle skupin tzv. speciálního publika, jejichž edukačním potřebám věnuje pozornost inkluzivní muzejní pedagogika, se omezení mobility – včetně té dočasné – úzce dotýká i dalších skupin. S problémy s pohybem a s dostupností historických objektů se potýkají nejen senioři a lidé s určitou formou akutního nebo chronického zdravotního oslabení. Obdobným způsobem se s nimi vypořádávají též rodiny s malými dětmi, zejména pokud uvažujeme o přístupnosti interiérů pro rodiče s kočárkem.

Fyzickou dostupnost nelze zjednodušit na odstranění bariér u budovy. Na návštěvníkovi se projevují také určité

FOTO: ARCHIV MUZEA MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

Program *Strašidla* v muzeu k výstavě „Flaška“ v Muzeu města Ústí nad Labem

Z výstavy „Bylo nebylo“ v Galerii výtvarného umění v Ostravě

fyziké a mentální aspekty pobytu v instituci. Roli hraje celkový čas strávený v muzeu, způsob a kvalita zprostředkování muzejního obsahu, výkyvy řízení pozornosti a vnitřní motivace, projevy pocitu únavy a potřeby odpočinku. Pokud muzeum nedisponuje dostatečným vybavením dalších služeb, anebo toto vybavení není na standardní úrovni, návštěvníci neshledávají prostředí jako odpovídající jejich fyzickým potřebám. Nároky na přívětivé místo narůstají u skupin se specifickými potřebami mnoha typů. Muzeum bez adekvátního zázemí, ke kterému řadíme odpočinkové zóny a dětské koutky, přebalovací místnosti, dostupný internet,

kapacitní výtahy a prostory s šatnou, sociálním zařízením a odpovídající nabídkou občerstvení, jež by měly být samozřejmostí, představuje faktickou bariéru z hlediska fyzického potenciálu širokého spektra návštěvníků. V památkově chráněných budovách nelze vždy vše zařídit tak, aby obvyklé služby byly zcela komfortně dostupné. Nejen v těchto případech, ale i při prvním kontaktu každého návštěvníka se zaměstnanci muzea, kteří se nacházejí tzv. „v první linii“, lze vyřešit mnohé překážky ochotou pomoci a laskavým přístupem, jenž vychází z pochopení specifických potřeb všech skupin návštěvníků. ■

Návštěvníci s poruchami sluchu

MAGDALENA ŠENOVSKÁ
NÁRODNÍ MUZEUM

Tendenci muzeí zaujmout a oslovit co možná nejširší spektrum návštěvníků – od rodin s dětmi, přes školní skupiny, seniory, jedince s omezením mobility a smyslově či mentálně postižené lidi, lze sledovat nejen

v českém prostředí už několikátým rokem. Inkluzivní přístup muzejních institucí k veřejnosti podporuje rovněž nová definice muzeí, jež vzešla v platnost na generální konferenci ICOM v srpnu 2022 v Praze, a která

popisuje muzea jako „...otevřená veřejnosti, přístupná a inkluzivní.“ Tento závazek muzejní komunity v praxi znamená, zpřístupnit programy návštěvníkům se speciálními potřebami a odstraňovat bariéry, které by jim znemožňovaly návštěvu instituce, ať už přístupnými informačními zdroji, tak proškolením svých zaměstnanců.

K nejčastějším postižením, s nímž se můžeme setkat, patří to v oblasti sluchu. K roku 2014 žilo na světě zhruba 360 mil. osob s těžším sluchovým postižením. Neslyšící a nedoslýchaví lidé tak potenciálně tvoří významný segment návštěvníků muzeí, která se proto na tuto komunitu začínají ve své práci čím dál častěji zaměřovat. Snahy o jejich inkluzi lze pozorovat také v ČR, a to především u institucí zřizovaných Ministerstvem kultury. MK ČR svým příspěvkovým organizacím udělilo v roce 2022 pokyn adekvátně zpřístupnit klíčové informace o své činnosti. Na základě vládou schváleného *Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025* měly „...ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se sluchovým postižením určit základní informace o činnosti organizace, které budou přeloženy do českého znakového jazyka, tento překlad realizovat a zveřejnit jej na internetových stránkách organizace, buď v samostatné sekci či formou odkazu na informace v českém znakovém jazyce“ a „zajistit aspoň jedno video pro osoby se sluchovým postižením ve znakovém jazyce“. Z formulace profilového úkolu je při tvorbě požadovaného obsahu kladen důraz na kooperaci s komunitou neslyšících, která je pro smysluplnou činnost směrem k návštěvníkům s poruchami sluchu zcela zásadní. Například MZM navázalo při tvorbě videí v českém znakovém jazyce (ČZJ) spolupráci s organizací Deaf Travel a divadelním spolkem Oukej, Slezské zemské muzeum zase s Českou unií neslyšících.

V průběhu roku 2022 na webových stránkách muzeí zřizovaných MK ČR vznikly rubriky seznamující neslyšící návštěvníky se základními informacemi o daných organizacích v podobě videí s tlumočením do ČZJ. Jak však poukázala poslední konference spolku Orbi Pontes na téma „Komunikační přístupnost programů kulturních institucí a zprostředkování kulturní tvorby lidem se sluchovým handicapem“, z konce září 2023, pro širší zpřístupnění obsahu pouhý překlad do znakového jazyka nestačí. Je třeba si uvědomit, že drtivá většina sluchově postižených lidí, kterých je v ČR zhruba půl milionu, o sluch přišla v průběhu života, a ČZJ proto neovládá (podle údajů České unie neslyšících se u nás nachází 7 300 uživatelů ČZJ). Nedílnou součástí videí, komentovaných prohlídek a doprovodných programů by proto měla tvořit transkripce mluveného slova, pouze tehdy muzea zpřístupní svůj obsah širší škále návštěvníků s omezením v oblasti sluchu.

Kromě videí seznamujících neslyšící publikum se základními informacemi o muzejních institucích, vytvořila větší muzea i další virtuální obsah v ČZJ, jako jsou video pozvánky do jednotlivých objektů a záznamy tlumočených komentovaných prohlídek výstavami a expozicemi (Židovské muzeum v Praze, SZM, TMB aj.), tlumočená videa z odborných přednášek (např. „NGP On Air“), ale i edukační obsah pro neslyšící děti (už během covidového období NM vytvořilo sérii tlumočených videí s dětskými průvodci, včetně tematických pracovních listů s QR kódy s překladem textu do ČZJ).

Vedle virtuálního obsahu ve znakovém jazyce pořádají některá muzea a galerie pro neslyšící komentované prohlídky výstavami a expozicemi (pravidelně probíhají už léta v NG a NM). Lidem s poruchami sluchu se v minulých letech začal zpřístupňovat rovněž oblíbený formát návštěvy

muzeí ve večerních hodinách v rámci Muzejních nocí v Praze či Brně. V roce 2020 probíhaly v Muzeu hlavního města Prahy specializované workshopy seznamující slyšící děti s jazykem a kulturou jejich neslyšících vrstevníků. Cílem setkání měla být přirozená socializace s osobami se sluchovým postižením a snaha prohloubit jejich otevřenost k lidem s jinými potřebami. Mezi další akce zpřístupňované návštěvníkům s poruchami sluchu patří např. Mezinárodní den archeologie či oslava českého znakového jazyka v Národním muzeu.

Pestřejší program pro osoby se speciálními potřebami nalezneme především ve velkých městech, jako je Praha či Brno. Neznamena to však, že by regionální muzea na svou

inkluzivitu rezignovala či zapomínala. Zpřístupňování institucí různým návštěvníckým skupinám vyžaduje vždy nemalou personální, časovou a finanční dotaci. Pro podporu svých inkluzivních strategií by měly organizace sledovat grantové výzvy. Muzea se sbírkami v CES (vyjma těch zřizovaných MK ČR) mohou v roce 2024 k těmto účelům využít např. dotační program MK ČR *Podpora expozicních a výstavních projektů*.

Muzea jakožto instituce ve službách společnosti by měla nadále rozvíjet své snahy o bezbariérovost a přístupnost. Vstřícnost kulturních organizací k jakýmkoli menšinám vede k vzájemnému obohacování na mnoha úrovních i k upevňování společenské soudržnosti. ■

Specifika programů pro žáky se speciálními potřebami

BARBORA KULIHOVÁ

VOJENSKÝ HISTORICKÝ ÚSTAV PRAHA

„V mých očích jsou zdi, oddělující zdravé a nemocné, jen výrazem slepoty vůči skutečné hodnotě člověka, která je tam i zde stejná (...).“

Franz Kafka

Muzea a galerie postupně boří pomyslné zdi a otevírají se všem bez rozdílu věku a zdravotního stavu. Čím dál častěji přicházejí děti se speciálními potřebami. Muzejní pedagog je tak postaven před výzvou připravit vzdělávací program, který respektuje specifické požadavky jednotlivých účastníků. Řešení je nasnadě v podobě uzpůsobení stávajících programů, stačí se řídit jednoduchými zásadami, které vycházejí ze specifík daného postižení. Pozornost bude věnována sluchovému, zrakovému, mentálnímu, tělesnému a kombinovanému postižení a poruše autistického spektra, tedy

těm, se kterými se edukátoři na svých lekcích nejvíce setkávají.

V případě návštěvníků se sluchovým postižením je nutné brát ohled na způsob preferované komunikace. Lektor se může setkat se skupinou dětí do rozumívajících se výhradně prostřednictvím českého znakového jazyka, nebo s žáky, kteří využívají mluvenou formu českého jazyka. Vzdělávací programy s využitím českého znakového jazyka jsou personálně náročnější. Je nutné zajistit přítomnost tlumočnicka nebo znakového lektora. Důležitou roli hraje také osvětlení, je nezbytné, aby žáci na tlumočnicka dobře viděli.

Obečným pravidlem, které se bude opakovat u všech doporučení, je zkrácená délka programu, popřípadě zařazení častějších přestávek. V tomto případě je vhodné dodržet časovou dotaci 60 minut. Pracovní list je výborná berlička pro mnoho vzdělávacích aktivit, ale při práci se skupinou s tímto typem postižení je naprosto nevhodná. Ve chvíli, kdy vložíme znakovému dítěti do rukou desku, pracovní list a tužku, v podstatě mu zabráníme v komunikaci. Nemusíme však pracovní list zcela zavrhnout. Může představovat formu průvodce expozicí, místo pro sběr odměn za splnění úkolů (razítka, nálepky), nebo jej žáci využijí při opakování ve školní třídě. Program by měl být vystaven na hře a vizuálnosti, s velkou mírou haptických modelů. Během výkladu klademe základní informace na začátek, používáme jednoduché a krátké věty.

Vždy bereme ohled na možnosti a schopnosti malých návštěvníků. Především u dětí s diagnózou vývojová dysfázie a mentálním postižením je nutné dodržovat zásadu jedné instrukce. Pokud chceme dát více pokynů k plnění úkolu, rozdělíme je do několika fází. Žáci mají obtíže v rozlišení figury a pozadí, proto je vhodné zajistit maximální možné ztišení zvuků v expozici. Co se týče pojetí lektorovaného programu, je vhodnější vyšší míra volnosti pohybu. To znamená, v ideálním případě, nahradit organizovanou komentovanou prohlídku volným pohybem na principu soutěže. Interaktivní programy, kdy výklad z velké části zajišťují sami účastníci nebo prezentace získaných poznatků, jsou nevhodné z důvodu častých logopedických obtíží.

Pod pojmem porucha autistického spektra se skrývá široká škála komplikací. Kombinace výkladu průvodce se zapojením žáků v podobě například úkolů v pracovním listu, fyzických aktivit a sebezkušenostních prvků je vhodná pro děti s diagnózou porucha autistického spektra a s mentálním

postižením. Společná práce při častém střídání činností by neměla přesáhnout 90 minut i s přestávkou. Alternativu pro osoby, které si nepřejí organizovanou prohlídku, představují interaktivní prvky v expozici, samoobslužné pracovní listy s formou odměny. Nabídku výtvarné dílny je nutné předem konzultovat s doprovodem či speciálním pedagogem, žáci často neradi něco tvoří, neboť pocítují stud.

Až 80 % informací přijímá člověk zrakem. Děti se zrakovým postižením se pohybují na stupnici od lehké poruchy až po těžké vady ve formě slepoty. Žáci, učitelé nebo asistenti přicházejí na lekce vybaveni kompenzačními pomůckami. I v tomto případě je ale vhodné dodržovat určité zásady. Na prvním místě je multisenzoriální přístup. Edukátor verbalizuje vše důležité, včetně poznámek na tabuli, hláskuje neznámé termíny a jména, klade důraz na zážitek a využití haptických modelů. Na rozdíl od předchozích skupin, lze v případě převládajícího zrakového postižení využít k pohybu po expozici pracovní listy. Je nutné mít na paměti specifickou grafickou podobu – zvětšené bezpatkové písmo, černotisk, u barevné varianty je kladen důraz na kontrast. Samozřejmě vždy záleží na formě a stupni daného postižení. Obecně platí snížená délka programu na 45 minut (max.

Haptické modely používané VHÚ

Foto: Archiv VHÚ

Využití loutky v programu

60 minut) a dopřání vyšší časové dotace (přibližně o 50–100 % času navíc). Prezentace získaných vědomostí je vhodnou formou reflexe na závěr programu a možností vyzkoušení si profese průvodce.

Takzvané tvrdé bariéry nejčastěji od návštěvy odradí děti a žáky s tělesným postižením. Současný výstavní trend však úspěšně pracuje s maximální bezbariérovostí. Při přípravě programů edukátor využije vše výše uvedené – klade důraz na multisenzoriální přístup. Pracovní listy mají dvojí úlohu, jedná se nejen o průvodce expozicí, ale také mohou posílit sociální vazby mezi spolužáky. V rámci skupinové práce ve dvojicích jeden píše a druhý řeší zadaný úkol. Pokud se lektor přikloní ke komentované prohlídce, je vhodné volit metodu storytellingu. Také v tomto případě, kvůli častým logopedickým vadám, není vhodná prezentace získaných informací. Celkový program, vzhledem k rychlejší unavitelnosti návštěvníků, by neměl překročit max. 60 minut (více viz KULIHOVÁ, Barbora. *Vzdělávací programy v muzeích pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami*. Brno, 2020. Diplomová práce. Masarykova univerzita – Pedagogická fakulta. Dostupné také online na webových stránkách <http://www.is.muni.cz>).

Role pracovníků v první linii

IVANA KOCICOVÁ

NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM

Zatímco mediálními tvářemi muzea bývají ředitel, kurátoři či tiskový mluvčí, v průběhu návštěvy přicházíme do kontaktu se zástupci zcela jiných muzejních profesí. Pověštinou se návštěvníci setkávají s pokladními, šatnáři a šatnářkami, pracovníky dozoru expozic, případně s průvodci a lektory. Profesionalita těchto pracovníků, stejně jako úroveň jejich verbální i nonverbální komunikace, jsou jedním z určujících faktorů, který ovlivňuje zkušenost návštěvníka s institucí, a tedy i celkový dojem z návštěvy. Důležitá role těchto zaměstnanců a její podíl na tom, jak je muzeum vnímáno, do jisté míry kontrastuje s tím, jaký význam přikládají těmto profesím někteří muzejníci. V řadě institucí jde o služby zajišťované dodavatelsky. Ve vztahu k návštěvníkům tak muzeum často reprezentují zaměstnanci zcela jiného subjektu nebo osoby samostatně výdělečně činné.

V době, kdy muzejní organizace investují nemalé úsilí a finanční zdroje do rozvoje nových komunikačních možností, jako jsou mobilní technologie, online prezentace či spojení s návštěvníky prostřednictvím webu a sociálních sítí, přímá komunikace zůstává tak trochu v pozadí. Podíváme-li se ale na reakce v návštěvních knihách či recenze z návštěv muzeí na internetu, je patrné, že jedním z faktorů, které ovlivňují kvalitu muzejního prožitku, je právě i úroveň komunikace a profesionalita pracovníků, se kterými návštěvníci přicházejí primárně do kontaktu. Můžeme si zde vypůjčit termíny ze sektoru služeb. Hovoříme zde o zákaznickém servisu či péči o návštěvníky a pracovnících v první linii, kteří jsou těmi, na nichž kvalita služeb zásadní měrou závisí.

Pokladní, ostraha, dozor, lektori – to jsou lidé, kteří tráví téměř celý svůj pracovní den v interakci s návštěvníky

a jsou nedílnou součástí celého procesu návštěvy – od uvítání, prodeje vstupenek, nasměrování, podání základních informací, vedení edukačního programu až po rozloučení. Mezi reprezentanty instituce jsou vnímáni například ale i zaměstnanci muzejní restaurace či kavárny, řízené externím provozovatelem.

Je možné definovat obecné vlastnosti a dovednosti požadované od pracovníků v muzejním návštěvnickém servisu? Za klíčovou lze považovat loajalitu k instituci a znalost a dodržování jejích vnitřních předpisů. Dále informovanost o poslání muzea, smyslu jeho činnosti, o aktuální nabídce, tak aby byl pracovník schopen předat návštěvníkům alespoň základní informace, a také ochota a připravenost poskytnout pomoc či radu. Nezbytné jsou vynikající komunikační dovednosti, proaktivní, pozitivní postoj, respektující přístup, trpělivost, empatie, odolnost vůči stresu a zvládnání asertivního jednání. Neměla by chybět ani znalost základů dorozumění se v cizím jazyce.

Pro komunikaci by měla platit mimo jiné tato pravidla: Pracovník přistupuje k návštěvníkům vstřícně, vlídně a s úsměvem. Obrací se na ně vždy s oslovením, nekřičí a nezvyšuje hlas, nepoužívá imperativ. Neumí-li cizí jazyk, obrátí se kolegovi, který se jím domluví. Návštěvníků se nedotýká, a to ani děti. S dětmi jedná trpělivě. Mladým lidem netyká. Komunikuje bez předsudků vůči různým skupinám. Návštěvníky respektuje s jejich úrovní zájmu i znalostí a informuje je pravdivě. Před návštěvníky se s kolegy nebaví o dalších návštěvnících, neprobírá soukromé problémy či interní záležitosti instituce.

Práce v oblasti zákaznického servisu je velmi náročná. Často jde o celodenní kontakt s lidmi, jichž může být denně i několik set (v případě pokladních ve velkých muzeích). Náročná je i pracovní doba, kdy tito zaměstnanci standardně pracují i o víkendech.

Tvůrčí dílna k výstavě „Apokalypsa“ v Západočeské galerii v Plzni

FOTO: ARCHIV ZČG

Má-li být potenciál pracovníků na diskutovaných pozicích plně využit, měli by si být vědomi své role a důležitosti nejen oni sami, ale i management instituce. Důraz by měl být kladen na školení těchto osob (komunikační dovednosti, komunikace s návštěvníky se speciálními potřebami, krizové situace atd.) a jejich pravidelné informování o aktuálním dění v muzeu.

Nezapomínejme také, že pracovníci v první linii jsou těmi, kteří toho o našich návštěvnících vědí zdaleka nejvíce, o jejich potřebách, očekáváních, spokojenosti s programy a výstavami i s provozem muzea. Při správném nastavení systému komunikace s těmito zaměstnanci je pak možné jejich poznatky shromážďovat a využít pro další rozvoj instituce. ■

performance apod.) realizuje Národní galerie v Praze k vybraným výstavním projektům a stálým expozicím i diskurzivně laděný živý program. Ten se nutně nemusí lišit svojí formou, ale je jiný zejména obsahem a přístupem. Ve svých koncepcích přímo reaguje na mnohdy celospolečenská témata, která jsou otevírána ve výstavách moderního a současného umění z pozic autorů (umělců) nebo kurátorů.

Přístup ilustrujeme na vybraných příkladech programů a projektů, které považujeme za diskurzivní. Prvním je výstava „Digitální blízkost“ (Veletřzní palác, 2021–2022), jejímž kurátorem byl Michal Novotný. Projekt se zabýval vlivem virtuální zkušenosti na pojetí soukromí i mezilidských vztahů, a zároveň propojením dosud protikladných oblastí – technologie a intimity. Ve vzdělávacím programu pro školy jsme se zaměřili na společné odhalování a reflexi jednotlivých diskurzivních vrstev výstavy. Hlavním tématem programu bylo zkoumání hranic lidského těla a jeho vztah k virtualitě. Žáci měli možnost na reflektovanou oblast reagovat skrze vyjadřovací prostředky dle vlastní preference (volbou mezi přístupy performativními,

Diskurzivní pojetí edukace v Národní galerii v Praze

ALENA KOTYZA / KRISTÝNA ŘÍHOVÁ
NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

Sproměnou institucionální praxe se pojí divácký a zejména edukační obrat, pod nímž rozumíme uplatnění rozmanitých programů či pedagogických metod. V takových programech je důraz kladen nejen na umělecké dílo (mnohdy objekt), ale rovněž na samotný proces poznávání, mapování a aktualizaci obsahů. Při vytváření myšlenkových map a jejich propojování je vhodné využít diskurzivní metody i v prostoru, který překračuje rámce výstav a sbírkových expozic. Pokoušíme se vystoupit z umělecko-historického diskurzu a přispět k redefinici nejen vzdělávací, ale i celospolečenské role galerie. Základní premisou je vyjadřování různorodých pohledů, názorů či interpretačních rámců, které otevírají danou problematiku z pozic přírodních i společenských věd či ji afektivně ohledávají. Pluralita názorů, hlas zúčastněných a otevřenost interpretací podněcují opakované promyšlení, revidování obsahu v širších kontextech i kritické přehodnocování vžitých rámců. Právě procesuální charakter a transformační proces vzdělávání s sebou nese i seberozvoj nebo zpochybnění

sporných celospolečenských norem, které dalece překračují oblast umění. Návštěvníci si z galerie mohou odnést i znalosti či dovednosti přesahující primární cíle a pole instituce zaměřené na výtvarné umění.

Vedle klasické nabídky (školní vzdělávací programy, komentované prohlídky, umělecko-historické přednášky a diskuze, artist talky,

Instalace *Post-digital Intimacy* v Národní galerii v Praze

FOTO: ARCHIV NG

Expozice 1939–2021: Konec černobílé doby ve Veletržním paláci

sochařskými, malířskými či textilní tvorbou). Určitá témata se v umělecké praxi, výstavních projektech i galerijní edukaci objevují opakovaně. K tématu identity a virtuality jsme navázali vzdělávacím programem *Digitální já*, který je uvedený k aktuálnímu ročníku *Fotograf festivalu*, jehož hlavní výstavní část *#hypertension23* připravila kurátorka Monika Čejková (Veletržní palác, 2023–2024). Program si klade za cíl odhalovat a reflektovat hranice virtuální reality a lidské identity i hranice mezi technologií a živými organismy. Přednáškový cyklus určený pro dospívající a dospělé publikum jsme koncipovali ve vztahu k oblastem prozkoumávajícím specifika online komunikace, mechanismy chování na sociálních sítích a s ním spojenými závislostmi, vlivy digitálních technologií na vývoj a duševní zdraví dětí a dospívajících či etické otázky týkající se regulace technologií a online platform. Přednášejícími byli odborníci z oblasti sociálních věd, mediálních studií, práva apod.

Druhým projektem je expozice *1939–2021: Konec černobílé doby* (Veletržní palác, od roku 2022), kterou připravil kurátorský tým Adéla Janíčková, Michal Novotný a Eva Skopalová. Projekt si klade za cíl předem dobu ideologicky nehodnotit a na předloženém materiálu ukázat,

že různé umělecké praxe existovaly vedle sebe, nikoli nutně v polaritě. Koncepte vzdělávacích programů vzniká na základě rozhovorů, dotazníků a v participaci s učiteli, studenty a žáky. Zkoumá vzdělávací potenciál expozice ve vztahu k výuce dějepisu, občanské výchovy, českého jazyka, výtvarné výchovy apod. Pro dospělé publikum připravujeme dialogickou komentovanou prohlídku, nebo kurz ve spolupráci s FHS UK otevírající umění a dobu nejen z umělecko-historických, ale i antropologických, filozofických a sémiotických pozic.

Návštěvnost ve světle statistických dat

FRANTIŠEK ŠEBEK
ČESTNÝ ČLEN AMG

Jedním ze základních znaků muzea je zpřístupňování sbírek a poznatků získaných jejich zkoumáním a studiem prostředí, z něhož pocházejí (např. terénním výzkumem), veřejnosti. Forem a metod, jak to dělat, je řada, jejich počet a rozmanitost se postupně zvyšuje.

Tento kurz probíhá již druhým rokem i k dalším sbírkovým expozicím NG. Dále se věnujeme přípravě programů, v jejichž koncepci bude kladen důraz především na politický a sociologický kontext daného období.

Diskurzivní přístup přináší řadu nových výzev a možností směřování programové nabídky pro školy i širokou veřejnost. V rámci interního fungování instituce vnímáme jako klíčové využití potenciálu bližší spolupráce mezi kurátory a edukátory tak, aby se různé edukační přístupy uplatnily ve fázi plánování výstav a expozic, nikoli až v okamžiku dokončení jejich koncepcí.

Ve vztahu k veřejnosti je nutné, aby byla galerie bezpečným prostorem, kde je možná spekulace, expanze reflexivity bez neustálého požadavku přinášet jasné odpovědi a výsledky. Ukázat, že instituce zaměřená na výtvarné umění může představovat potenciálně mnohem více, tedy, že může překonat a překročit zažitě i stávající funkce. Měla by být místem, kde je možné zabývat se sdílením různých myšlenek, zkušeností a diskurzů. Galerie jako platforma uvažování, možností, principů, aktualizací obsahu, které si návštěvník odnáší. ■

ukazatel jejich celkové úspěšnosti. Je to ale zjevně zkreslení podstaty věci, neboť součástí hodnocení výkonnosti je též dosahovaná kvalita sbírkotvorné činnosti, odborné správy sbírek a úrovně jejich uchovávání a ochrany. S vědomím této výhrady lze nicméně považovat návštěvnost muzejních výstavních programů za důležitý hodnotící parametr. Nástrojem k tomu jsou statistická data o vydaných (prodaných) vstupenkách. Má je z pohledu vlastních aktivit k dispozici každé muzeum a galerie, neboť je z celostátního hlediska shromažďuje, zpracovává a sumárně zveřejňuje Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS).

Podnikneme-li malý exkurz do vývoje návštěvnosti na území dnešní ČR alespoň za posledních zhruba 50 let, všimneme si, že k roku 1972 zde působilo 310 muzeí a galerií, které navštívilo asi 9,2 mil. osob. Co do počtu institucí probíhala v následujících letech restrukturalizace jejich sítě. V řadě regionů se uskutečnila integrace malých muzeí s většími, zpravidla okresními. V roce 1980 jich statistika vykazala už jen 239, což ale nebylo konečné číslo. Návštěvnost toho roku ovšem činila 15,7 mil. osob. Jednoznačně ji ovlivnily až brutálně organizované prohlídky výstav, pořádané u příležitosti 35. výročí osvobození. Tak to obvykle bývalo v období tzv. normalizace při politicky angažovaných projektech. Po sametové revoluci existovalo u nás k roku 1990 jenom 200 muzeí a galerií, když rychle zanikly instituce propagující komunistickou ideologii. Návštěvnost toho roku se propadla na 8 mil. osob. Přestože počet muzejních institucí začal růst, neboť se osamostatnila řada těch dříve integrovaných, zakládána byla nová, včetně prvních privátních (v roce 1995 počet muzeí a galerií činil 333), návštěvnost se do poloviny 90. let 20. století dostala sotva k 8,5 mil. osob, některé roky i pod 8 mil. Počet muzeí rostl až zhruba do roku 2000. Od té

doby se ustálil na nějakých 450 až 470, ovšem s tím, že mezi nimi začaly vykazovat své výkony v oboru muzejnictví také organizace považující se sice za muzea, ale nemající žádné sbírky. Těchto ve skutečnosti výstavních síní je několik desítek, možná až stovka. Celková statistická data to do určité míry zkresluje a dokud nevznikne registrační systém muzeí, bude tomu zřejmě tak i nadále. Budiž ještě konstatováno, že vykazované změny v počtu muzeí se nijak významněji (spíše vůbec) neprojevují v růstu nebo poklesu roční návštěvnosti výstav a expozic.

Po roce 2000 se až na výjimky (v roce 2002 a 2003) začala návštěvnost dostávat mírně nad 9 mil. Od roku 2006 překračovala pravidelně 9,5 mil. osob. Od roku 2011 stoupala nad 10 mil. s tendencí dynamického vzestupu tohoto výkonu a přiblížila se k 11 mil. osob. Roku 2019 již byla vykázána celková návštěvnost 14,7 mil., což je u nás, počítaje vývoj muzejnictví od sametové revoluce, dosud nepřekročená hodnota. Širší souvislosti nastíněných změn ve vývoji návštěvnosti budou časem jistě detailněji zkoumat muzeologové i historikové. Zdá se, že onen vzpomenutý dynamický růst od roku 2011 ovlivňují změny v tendencích turismu (respektive trávení volného času), kdy se ve světě poznamenaném vzestupem terorismu zařadila ČR mezi tzv. bezpečné destinace, a také česká populace již tolik neholduje zahraničním zájezdům jako v 90. letech 20. století a ve svém volném čase více vyhledává hodnoty přírody, kultury a historických tradic domova.

Statistická čísla také jasně ukazují, že vývoj návštěvnosti muzeí a galerií, resp. její zvýšení po roce 2011, vůbec nekorresponduje s růstem počtu uspořádaných výstav. Výstavní činnost například v letech 2014 až 2019 zažívala strmý rozvoj, přičemž návštěvnost se stále pohybovala kolem standardního čísla 11 mil. osob. To podporuje výše zmíněné vysvětlení vývoje zájmu

veřejnosti o muzea a vede k myšlence, že bude záležet stále více na kvalitě výstavních produktů a všech s nimi nabízených služeb, včetně prostředí a podmínek jejich poskytování.

Přišel rok 2020 a 2021 a s ním dopady pandemie koronaviru. Návštěvnost muzeí a galerií se v roce 2020 propadla na pouhých 46,7 % (6,8 mil. osob) zmíněného výkonu z roku 2019 a v roce 2021 na 44,6 % (6,6 mil. osob). V roce 2022 se opět zvedla a dosáhla počtu 11,1 mil. Ve srovnání s předpandemickým rokem je to o 0,3 mil. méně a tímto údajem jsme se vrátili někam k roku 2011 a dále, tedy zhruba do doby před deseti lety. Znovu je tedy třeba upozornit, že návštěvnost není v přímé souvislosti s počtem otevřených výstav a expozic.

Stejně důležité jako sledovat celkovou návštěvnost muzeí a galerií, je třeba zkoumat vývoj tohoto parametru u jednotlivých institucí. To je disciplína důležitá pro management každé z nich, který v tom případě musí využívat metodu benchmarkingu. Ještě významnější je ovšem sledování kvalitativní úspěšnosti výstavní činnosti. Žádná statistika nám ale neprozradí, kolik návštěvníků bylo spokojených, kolik se jich k nám pravidelně vrací, resp. kdo jsou naši návštěvníci obecně. Odpovědi na tyto zásadní otázky je třeba hledat jinými metodami, pravda náročnějšími. ■

Aktivity v Památníku Velké Moravy – Cyrilometodějském centru

FOTO: ARCHIV SLOVÁCKÉHO MUZEA V UH

Přístupnost historických památek

DAGMAR LANZOVÁ

NÁRODNÍ RADA OSOB SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Národní rada osob se zdravotním postižením (NRZP ČR) je nezisková organizace, která od roku 2000 hájí a zastupuje zájmy osob se zdravotním postižením a přispívá k jejich integraci do společnosti. Mezi základní práva těchto osob patří i právo na přístupnost prostředí a našeho kulturního dědictví. NRZP ČR proto dlouhodobě spolupracuje s NPÚ s cílem zpřístupňovat památky osobám se zdravotním znevýhodněním. Již v roce 2017 bylo podepsáno memorandum o spolupráci, které nikdy nebylo pouze formálním aktem.

Přístupnost neznamená jen odstranění bariér a uzpůsobení památek pro osoby na vozíku. Vybrané památkové objekty disponují haptickými modely pro nevidomé a pravidelně se v nich konají prohlídky tlumočené do znakového jazyka. Společná snaha přiblížit historické budovy osobám s těžkým zdravotním postižením vyústila v každoročně opakovanou sérii akcí s názvem *Památky bez bariér*.

Cílem je otevřít ve vybraný den konkrétní místo návštěvníkům se zdravotním postižením. Prohlídkové trasy jsou uzpůsobeny tak, aby umožnily návštěvu co nejširšímu spektru zdravotně postižených osob a poskytly všem co nejhezčí zážitky. Průvodci jsou pečlivě vybíráni, zajištěna je i prohlídka s tlumočením do znakového jazyka. Osoby se zdravotním postižením mohou přijít se svými asistenty nebo s rodinnými příslušníky. Na místě jsou vždy přítomni zdravotníci či jiné složky IZS. Pro překonání menších výškových rozdílů bývají k dispozici individuální pomůcky, například mobilní plošiny nebo ližiny. Odvážnější jedinci mohou i běžně nedostupné prostory navštívit za pomoci svého doprovodu nebo využít pomoc asistentů. Samozřejmostí je odpovídající hygienické zázemí. Pokud se přístupná kabina WC v objektu nenachází, nebo pokud není zcela bez bariér, je přistavena mobilní velkoprostorová kabina TOI TOI.

Jakékoliv zdravotní omezení má svá specifika. Každá skupina osob s obdobným postižením má své limity, které plynou z omezených možností a schopností používat nebo vnímat prostředí. Tyto limity pomáhají jasně definovat bariéry i konkretizovat požadavky na úpravu daného místa. Pokud chceme zpřístupňovat naše kulturní dědictví, měli bychom znát a snažit se uspokojit potřeby osob s různými typy zdravotního omezení a postižení. A které hlavní skupiny musíme zohlednit?

Velkou skupinou jsou lidé se zrakovým znevýhodněním. Je důležité upozornit, že i pro ně existují nebezpečné architektonické bariéry. Jsou to zejména nečekané, neoznačené překážky, které nelze vyhmátat ani identifikovat bílou holí. Například snížená podchozí výška může způsobit nevidomému nepříjemný a nečekaný kontakt ruky s překážkou nebo způsobit zranění hlavy. Mimo „tvrdé“ bariéry existují i další překážky. Plynou z vnímání prostoru a ze zcela odlišného principu získávání informací o okolním prostředí. Zpřístupnění památky, výstavy nebo expozitu znamená nahrazení co největšího počtu optických vjemů za vjemy akustické či hmatové. Mnohdy stačí věrný, ale podrobný popis předmětu. Skvělou pomůckou jsou haptické modely. Možnost hmatem (v klidu a beze spěchu) prozkoumat alespoň některé z vystavených objektů je to nejlepší, co můžeme nabídnout.

Další početnou skupinou jsou lidé, pro něž existují tzv. „komunikační“ bariéry. Radíme sem osoby se sluchovým znevýhodněním, ale i s mentálním postižením nebo kognitivními disfunkcemi.

O neslyšících a sluchově znevýhodněných osobách panuje řada mýtů, které je často vyčleňují ze společnosti. Jde o heterogenní skupinu, která má rozdílné komunikační dovednosti. Osoby prelingválně neslyšící používají znakový jazyk jako svůj

FOTO: ARCHIV AUTOROKY

mateřský. Jde o „cizí“ jazyk, který nemá s češtinou vůbec nic společného. Prelingválně neslyšící zpravidla nerozumí mluvenému slovu, ale ani psanému textu a neumí odezírat. Proto jsou v rámci akcí *Památky bez bariér* vždy vybrané prohlídky tlumočeny do znakového jazyka. O sluch ale řada jedinců přijde až v průběhu života. Tito „ohluchlí“ lidé pro porozumění výkladu potřebují tzv. „přepis mluveného slova“. Tuto formu zpřístupnění využívají i osoby s Kochleárním implantátem. Dříve musel být přepisovatel na místě a přepis se promítal na plátno, což je vhodné pro přednáškové sály, ale v případech komentovaných prohlídek není toto řešení technicky proveditelné. Proto se návštěvníkům obvykle poskytovaly tištěné texty s výkladem. Dnes existují online služby a neslyšící prostřednictvím tabletu nebo mobilního telefonu má aktuální živý komentář průvodce ihned k dispozici.

O komunikačních bariérách můžeme hovořit i u osob s různými typy mentálního postižení. V rámci podnětů z *Úmluvy práv osob se zdravotním postižením* přijala ČR zjednodušenou verzi českého jazyka, tzv. ETR („Easy To Read“). Při akcích *Památky bez bariér* nejsou organizovány speciální

FOTO: ARCHIV AUTOROKY

prohlídky v ETR. Ale stejně, jako v případě návštěvy předškolních dětí, musí zkušený průvodce umět zjednodušit výklad tak, aby odpovídal mentální zralosti posluchačů.

Poslední skupinu znevýhodněných osob v našich památkách tvoří lidé s pohybovým postižením. Zpřístupnění objektu pro tyto jedince znamená odstranění tzv. „tvrdých“ architektonických bariér. To u mnoha historických budov lze jen velmi obtížně realizovat. Zejména hrady byly koncipované jako nedobytné bašty a jsou proto umístěné na těžko dostupných místech. Rozšiřování bezbariérových tras a okruhů pro osoby s těžkým pohybovým postižením vhodných i pro

vozičkáře proto postupuje jen zvolna. Ale právě akce pořádané v rámci projektu *Památky bez bariér* ukazují, že i tyto překážky lze překonat a mnohdy i osoby se zdravotním znevýhodněním mohou navrhnout, jak lze některé z nich odstranit.

Památky bez bariér přináší mnoho radosti a nevšedních zážitků. Zpětnou vazbu a řadu podnětů však tyto společně strávené návštěvní dny přináší i pracovníkům památkových institucí. Vlastní zkušenost s omezenými možnostmi, se specifickými potřebami nebo s komunikací se zdravotně znevýhodněnými osobami obohacuje profesi památkářů, průvodců, kustoďů i zaměstnanců muzeí. ■

Memorandum o vzájemné spolupráci mezi AMG a Českou archivní společností, z. s.

Dne 18. ledna 2024 bylo mezi AMG a Českou archivní společností, z. s., podepsáno memorandum o vzájemné spolupráci spočívající zejména v oblasti péče o kulturní dědictví České republiky. Spolupráce bude probíhat ve výměně zkušeností a poznatků, v předávání informací a oboustranné komunikaci, v rámci koncepční činnosti a přípravy nových legislativních norem či dalších souvisejících dokumentů v oboru muzejnictví, archivnictví, autorských práv, digitalizace kulturního dědictví a vzdělávání. Obě strany budou vzájemně propagovat a popularizovat svoje aktivity týkající se témat jejich společného zájmu. AMG a ČAS se též domluví na součinnosti při přípravě a realizaci společných projektů (např. tematicky zaměřených školení, odborných seminářů a konferencí či dalších vzdělávacích aktivit).

Znovuzrození Ploštiny

PAVEL HRUBEC / SILVIE LEČÍKOVÁ

MUZEUM JIHOVÝCHODNÍ MORAVY VE ZLÍNĚ

Na mapu muzejních cílů České republiky se v roce 2023 po několikaleté odmlce vrátil komplex Národní kulturní památky Ploština. Místo, které je už navždy spojeno s tragédií v závěru 2. světové války, kdy zde nacisté zavraždili 28 osob a obec vypálili, získalo nový rozměr své existence.

Správcem objektů – památníku od architekta Šebestiána Zeliny a stavení s č. p. 23 – je řadu desetiletí Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně (MJVM). Součástí areálu byl i obcí Drnovice zbudovaný amfiteátr, který v posledních dekádách výrazně chátral. Dlouholetý boj o řešení řady stavebních, technických i muzejních problémů místa nakonec vedl k tomu, že Zlínský kraj jako zřizovatel MJVM podpořil realizaci projektu *Zefektivnění prezentace a ochrany sbírky MJVM – expozice tragédie na Ploštině*, jenž byl odstartován v roce 2017.

Ústředním tématem expozice bylo prezentovat moderními prostředky ploštinskou tragédii z 19. dubna 1945 v kontextu celého regionu, a to maximálně objektivní formou s ověřenými fakty, bez falešného patosu a ideologického podtextu. Byla

podána žádost o dotaci v rámci IROP, která byla schválena v červnu 2019. Následovaly četné peripetie od směny a výkupu pozemků přes vypracování dokumentace a rozpočtu, opakovaná jednání o jeho nutném navýšení ve vazbě na růst cen a inflaci, či jednání se zástupci okolních starostů a spolků připomínajících tehdy ještě neexistující instalaci. Hlavním kurátorem nových expozic se stal Ondřej Machálek, historik a etnograf MJVM.

Při zahájení prací v říjnu 2020 byly v budově č. p. 23 odhaleny skutečnosti, které si vynutily změnu projektu. Několikaměsíční čekání na vydání stavebního povolení způsobilo skluz. Když v roce 2021 začala míchat kartami koronavirová pandemie a na ni navazující nedostatek stavebních materiálů, zdražování, v únoru 2022 válka na Ukrajině, projevující se snížením počtu dělníků na stavbě, bylo možné konstatovat, že tento projekt zkomplikovaly prakticky všechny myslitelné těžkosti. Po dalších jednáních bylo dokončení stavby stanoveno na 15. prosince 2022, v únoru a březnu 2023 následovala realizace expozic a interiérů. Kolaudace

FOTO: ARCHIV MUZEA

a administrativní ukončení projektu proběhlo k datu 31. března 2023. Celkové náklady dosáhly výše 150 mil. Kč, čímž se Ploština stala jedním z největších kulturních projektů Zlínského kraje posledních let.

Z areálu při rekonstrukci zmizel zničený amfiteátr, jež nahradila budova návštěvnického centra ukrytá zčásti ve svahu. Nová expozice *Tragédie na Ploštině* provádí návštěvníka řadou kubusů (*Život, Oheň, Ticho a Ploština nebyla jediná*), aby ho pak vpustila do hlavního prostoru, kde 28 osvětlených sloupů připomíná všechny oběti zdejšího masakru. Moment, kdy má člověk možnost pohlédnout zemřelým „tvář v tvář“, nenechává chladným nikoho z příchozích. Pozvolná rampa vedoucí k východu znovu rekapituluje zdejší tragédii v důležitých souvislostech. V objektu č. p. 23 (s nově přiděleným č. p. 165) se ukrývá druhá expozice *Nová Ploština* věnovaná poválečné obnově místa a zdejšímu životu, ale i různým projevům piety. Muzeum zde navíc získalo prostor pro pořádání seminářů, přednášek či konferencí, stejně jako lektorských programů pro školy. Veřejnosti se komplex poprvé otevřel 23. dubna 2023 a zájem o zdánlivě zapomenuté téma předčil naše očekávání: Na konci první sezóny přesáhl počet návštěvníků číslo třináct tisíc. Více na <http://www.muzeum-zlin.cz/plostina>. ■

FOTO: ARCHIV MUZEA

Ve službě!

MATĚJ OTT

KOMISE MUZEJNÍCH HISTORIKŮ AMG

Ve vile Löw-Beer patřící pod Muzeum Brněnska byla na podzim roku 2023 otevřena výstava s četnickou tematikou „Ve službě: Z historie četnictva a jihomoravské policie“ (10. listopadu 2023–29. února 2024). Pro muzeum ji připravil Klub policejní historie Brno, přičemž se jedná již o několikátou spolupráci obou subjektů. Navzdory poněkud obecnému podnáztvu je projekt úzce profilován na vývoj a proměny služebních stejnokrojů četnictva v letech 1918–1945 a Policie ČR v letech 1991–2023. Toto téma téměř jistě předpokládá širokou návštěvnost z řad odborné a policejní veřejnosti, nejspíše však méně zaujme běžného návštěvníka.

Prostorově není výstava nijak rozlehlá a celá se vešla do skromného podkroví galerie Celnice v zahradě vily Löw-Beer. Zde byl bezesbytku využit stávající prostor i předinstalovaný mobiliář, doplněný o několik zapůjčených vitrín. Členění místnosti ani složitější řešení neumožňovalo. Výtvarné pojetí se vyznačuje střídáním a jednotným grafickým stylem, který tak zachovává kontinuitu s předešlými projekty pořádanými Klubem policejní historie. Obsahově je výstava dělena na dva logické celky zmíněné výše, ty jsou dále členěny podle různých časových milníků – nejčastěji je to zavedení nového typu stejnokroje nebo hodnotního značení. Samotná prezentace je postavena převážně na textových panelech a již po přečtení prvního z nich je jasné, že texty byly psané erudovanými nadšenci. Panely plné marginálních informací tak nechtěně přebírají roli hlavních exponátů, zatímco vystavené četnické a policejní uniformy jsou paradoxně ponechány ve stínu (příslušném

FOTO: ARCHIV AUTORA

i v tom skutečném). Zůstává otázkou, zda se jednalo o autorský záměr či o požadavek konzervátorů. Kontext, který by na názorných příkladech umožnil sledovat historický vývoj uniform i laikovi, je tím však zcela upozaděno. Macešsky je přístupováno i k obsahu pultových vitrín, jež mají očividnou roli pouhého (byť pestrého) doprovodu. Velká část exponátů v nich není opatřena popisky, a to včetně těch, které jsou instalačně vyzdvihnuty. Teprve až po důsledném prostudování všech panelů lze jejich pravděpodobné znění odvodit. Tento přístup až nesmyslně předpokládá dokonalého či „alespoň“ naprosto zaujatého návštěvníka. Značným opomenutím je pak absence popisků u historických,

švabachem tisknutých služebních dokumentů. Šikovnější návštěvník snad opakovaně rozluští slovo *Gendarmérie*, ale tím jeho snaha o hlubší vzhled do historie četnictva končí.

Doprovodný program či multimedia v prostoru výstavy absentují. V době naší návštěvy, pátý den po otevření výstavy, již nefungovala obrazovka, která snad měla původně přehrávat krátké smyčky videí či fotografií. Pro pohodlí návštěvníků je přítomen více než dostatečný počet židlí, nechybí obligátní věšák. Další zázemí je možné hledat v příhodně umístěné muzejní kavárně ve stejné budově o patro níže. Promarněnou příležitostí je propagace a prezentace projektu ze strany Muzea Brněnska. První informace v tisku a na webu se začaly objevovat teprve den po vernisáži. V těchto materiálech je navíc výstava opět prezentována jako obecně zaměřená, čímž popírá sama sebe a uvádí zájemce v až trestuhodný omyl. Absence vstupného je však vítaným pozitivem.

Co říci závěrem? Jedná se o velice zdařilý a nadprůměrně kvalitní klubový projekt, avšak do výstavy muzejnímu ještě leccos schází. Největším záporům je nepovedené PR, které slibuje něco, co prezentace nemůže splnit. A vážně tak hrozí, že nepoučený návštěvník z ní odejde rozladěn. ■

FOTO: ARCHIV AUTORA

DPP a DPČ nově

LIBOR VAŠÍČEK / ŠÁRKA VAŠÍČKOVÁ

LEGAL PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S. R. O.

Ve *Věstníku AMG* č. 3/2023 jsme informovali o některých důležitých změnách v zákoníku práce. Nyní bychom vám rádi detailněji představili novou právní úpravu dohod o provedení práce (DPP) a dohod o pracovní činnosti (DPČ), které muzea a galerie v rámci své činnosti využívají. Dosud se jednalo o pružné, jednoduché a mnohdy ekonomicky výhodné nástroje, jež zaměstnavatelé hojně a rádi využívali. Nyní jsou tyto dohody stavěny na roveň klasického zaměstnaneckého poměru, a to s ohledem zejména na nové informační povinnosti zaměstnavatele, rozvržení a evidenci pracovní doby, příplatky za práci v noci, o víkendech a o svátcích, nároky na dovolenou či možnost sjednání zkušební doby.

Změny od 1. října 2023

Počínaje 1. říjnem 2023 jsou zaměstnavatelé povinni předem určit zaměstnancům pracujícím na základě DPP a DPČ pracovní dobu v písemném rozvrhu a seznámit s ním nebo s jeho změnou zaměstnance nejpozději 3 dny před začátkem směny nebo období, na něž je pracovní doba rozvržena. Zaměstnanec se zaměstnavatelem se však mohou dohodnout i na jiné době seznámení (kratší nebo naopak delší). Zaměstnavatel je povinen rozvrhovat pracovní dobu těmto zaměstnancům tak, aby byla dodržena zákonná ustanovení ohledně poskytování přestávek v práci, noční práce, pracovní pohotovosti apod., a musí jim také pracovní dobu evidovat.

Zavedla se i nová informační povinnost zaměstnavatele, kdy ten je do 7 dnů ode dne započítí výkonu práce povinen písemně informovat zaměstnance o obsahu právního vztahu

založeného dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, a to např. o výměře dovolené a způsobu jejího určování, o předpokládaném rozsahu pracovní doby za den nebo týden, o způsobu rozvržení pracovní doby apod.

Změny od 1. ledna 2024

Obecná právní úprava dovolené, která upravuje právo na její nárok u zaměstnanců v pracovním poměru se počínaje 1. lednem 2024 aplikuje rovněž na právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr. Zaměstnancům pracujícím na základě DPP nebo DPČ tak automaticky při splnění zákonem stanovených podmínek vznikne právo na dovolenou.

Pro vznik nároku na dovolenou musí být současně splněny tyto dvě podmínky: a) pracovněprávní vztah zaměstnance k zaměstnavateli na tutéž dohodu musí v příslušném kalendářním roce nepřetržitě trvat alespoň 4 týdny (tj. 28 kalendářních dnů); a b) zaměstnanec v rámci tohoto pracovněprávního vztahu musí v daném kalendářním roce odpracovat alespoň 80 hodin; do výše uvedeného limitu se započítávají tzv. náhradní doby, tj. např. čas, kdy zaměstnanec nepracuje pro překážky v práci nebo z důvodu, že je státní svátek.

Délka dovolené se stanoví tak, že za každou celou odpracovanou týdenní pracovní dobu přísluší zaměstnanci dovolená v délce 1/52 této týdenní pracovní doby vynásobené výměrou dovolené, přičemž výsledek se zaokrouhlí na celé hodiny nahoru. K výpočtu dovolené je zákonem stanovená týdenní pracovní doba (TPD) v délce 20 hodin týdně. Dovolená se počítá

podle tzv. univerzálního vzorce v následujícím tvaru: počet celých odpracovaných násobků $TPD / 52 * TPD * \text{výměra dovolené}$.

Pro názornost uvádíme příklad: Zaměstnanec pracující na základě DPP, která byla uzavřena na dobu od ledna do května, odpracoval 292 hodin. Jeho výměra dovolené činí 4 týdny. Zaměstnanec odpracoval 14násobek fiktivní 20hodinové týdenní pracovní doby ($292 : 20 = 14,6$), za což mu vznikne právo na 22 hodin dovolené ($14/52 * 20 * 4 = 21,54$). Při nevyčerpání dovolené přísluší zaměstnanci náhrada odměny.

Změny od 1. července 2024

U DPP se dosud odvádí zdravotní a sociální pojištění tehdy, když hrubá odměna zaměstnance překročí částku 10 000 Kč. Pokud zaměstnanec uzavřel více DPP s několika zaměstnavateli a nepřekročil u žádných z DPP výše uvedený limit, zdravotní a sociální pojištění se neodvádí.

Od 1. července 2024 nás čekají u DPP změny spočívající ve stanovení nových limitů pro vznik povinnosti k odvodům. V případě, že zaměstnanec bude vykonávat práci na základě DPP pro více zaměstnavatelů (někdy se hovoří o tzv. souběhu DPP u více zaměstnavatelů), bude jeho příjem z DPP podléhat odvodům v případě, že tento příjem ve svém souhrnu překročí 40 % průměrné mzdy (tj. 17 500 Kč / kalendářní měsíc v roce 2024). Pokud bude zaměstnanec vykonávat práci na základě DPP pro jednoho zaměstnavatele, pak bude jeho příjem z DPP podléhat odvodům v případě, že přesáhne 25 % průměrné mzdy (tj. 10 500 Kč / kalendářní měsíc v roce 2024).

Zaměstnavatel bude povinen zaměstnance vykonávajícího práci na základě DPP nejpozději v den nástupu upozornit na možný vznik povinnosti odvést pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, je-li zaměstnaný na

základě DPP v kalendářním měsíci u více zaměstnavatelů a překročí-li jeho započitatelný příjem zúčtovaný do kalendářního měsíce u všech zaměstnavatelů rozhodnou částku.

Zaměstnavatel bude mít povinnost poskytovat příslušné správe sociálního zabezpečení informace o výdělích všech svých zaměstnanců pracujících na základě DPP. Pokud

zaměstnanec dosáhne částky pro odvod pojistného z důvodu souběhu více DPP, pak tuto skutečnost správa sociálního zabezpečení oznámí zaměstnanci a všem dotčeným zaměstnavatelům a tito všichni (např. i ten zaměstnavatel, který vyplácí z jím uzavřené DPP odměnu ve výši nepodléhající odvodům) budou povinni odvést pojistné. Souběh DPP tak může pro

zaměstnavatele představovat určité riziko spočívající ve vzniku povinnosti k odvodům, s nimiž zaměstnavatel při uzavírání DPP nepočítal.

U DPČ se co do povinnosti k odvodům počínaje 1. červencem 2024 nic nemění. I nadále tak bude platit, že povinnost k odvodům vznikne, překročí-li odměna z DPČ částku 3 999 Kč. ■

14. Sněm AMG

Příprava podkladů pro jednání

Valné shromáždění AMG se uskuteční ve dnech **15.–16. října 2024** v prostorách **Národního zemědělského muzea, s. p. o. – Muzea potravin a zemědělských strojů v Ostravě**.

Sněm AMG je vrcholným orgánem našeho profesního svazu a zasedá jednou za tři roky. Cílem tohoto významného setkání je kromě organizačních a personálních otázek příprava **konceptů a strategií činnosti AMG na léta 2025–2027**, projednání případné změny **Stanov AMG** a seznámení členských muzeí a galerií s výsledky práce AMG v uplynulém tříletém období (2022–2024). Sněm AMG je i prostorem k projednání **aktuálních problémů**, které hýbají oborem muzejnictví v ČR, a ke zhodnocení, co se v minulosti podařilo a kam je třeba zaměřit další úsilí.

Úkolem Sněmu AMG je také **zvolit nové vedení** naší organizace – **Exekutivu AMG a Revizní komisi AMG**. Exekutiva je hlavním výkonným orgánem AMG a je složena ze **7 osobností**, jež zastávají významné postavení v českém muzejnictví, řídí muzea různé velikosti a jsou v oboru činné v praktické i teoretické rovině. Revizní komise AMG představuje nezávislý kontrolní orgán a tvoří ji **3 členové**. Jejím úkolem je dohlížet na činnost a hospodaření našeho profesního svazu.

V současné době má AMG **314 řádných členů** (muzeí a galerií), **214 individuálních členů** a **18 čestných členů**. Při hlasování na Sněmu AMG má každý **řádny člen jeden právoplatný hlas**; individuální a čestní členové AMG mají hlas poradní (bez práva volit a být volen do orgánů AMG). Pokud nebude řádného člena AMG zastupovat jeho statutární orgán, musí příslušný

delegát **předložit písemné pověření**, že je **zmocněn ke hlasování**. Pokud budete při volbách do orgánů AMG navrhopvat kandidáta, který se jednání sněmu nezúčastní, je třeba předložit jeho **písemný souhlas s případným zvolením do dané funkce**.

Chtěli bychom Vás požádat o **spolupráci při přípravě podkladů pro jednání 14. Sněmu AMG**. Jedná se zejména o předložení námětů do **Hlavních linií činnosti AMG na léta 2025–2027**, návrhů do **Kandidátní listiny pro volby do funkcí v Exekutivě AMG a Revizní komisi AMG pro období 2025–2027** a případných podnětů na změnu **Stanov AMG**.

Podklady pro jednání 14. Sněmu AMG bychom chtěli začít v součinnosti s členskou základnou připravovat **průběžně** tak, aby se s návrhy měli možnost podrobně seznámit všichni členové AMG v dostatečném časovém předstihu, resp. k nim včas připojit své připomínky či podněty. Materiály bude na svých zasedáních postupně projednávat Exekutiva AMG, resp. Senát AMG. S ohledem na hladký průběh přípravy jednání Sněmu AMG Vás proto žádáme, abyste své náměty předložili Sekretariátu AMG nejpozději do **30. června 2024**. Zejména návrhy na změnu Stanov AMG musí posoudit právníci, zda nejsou v rozporu s platnými předpisy ČR.

Kontakt:

Anna Komárková, výkonná ředitelka AMG
tel.: +420 224 210 037
mobil AMG: +420 736 438 611
e-mail: amg@cz-museums.cz

Rozhovor s hosty knihovnického semináře

Knihovnická komise AMG uspořádala ve dnech 19.–21. září 2023 v pořadí 47. seminář knihovníků muzeí a galerií. Jeho hlavním organizátorem byl Památník národního písemnictví – Muzeum literatury ve spolupráci s AMG a podporou MK ČR a ČNFB. Jako spolupracující instituce se zapojily NM, NTM, UPM a SDRUK ČR. Akce se aktivně zúčastnili i zahraniční hosté z knihoven muzeí a galerií v Polsku, Itálii a Německu. V rámci projektu spolupráce českých a německých knihoven s názvem *Knihovna odvedle/Library next door (2022–2025)* přijali mj. pozvání představitel profesního sdružení Arbeitsgemeinschaft der Kunst- und Museumsbibliotheken (AKMB). Při té příležitosti předsedkyně KK AMG Štěpánka Běhalová oslovila zahraniční přednášející a požádala je o odpovědi na tyto otázky: *1. Jaká byla vaše motivace k účasti na semináři? 2. Co považujete za podstatné v činnosti knihoven paměťových institucí? 3. Jaké formy spolupráce by s českými knihovnami muzeí a galerií bylo možné rozvíjet?*

Susanne Haendschke je vedoucí knihovnicí v LVR-Porýnském státním muzeu archeologie, umění a kulturních dějin v Bonnu. Zaměřuje se na provenienční výzkum (zejména na akvizice v letech 1933–1945). Zabývá se projekty sponzorství pro restaurování a digitalizaci vybraných fondů. Na semináři přednesla příspěvek na téma „AKMB: Spolupráce od Cách po Curych“.

1. V první řadě jsem byla nadšená, že jsem měla možnost se semináře zúčastnit. Česká muzejní a knihovnická scéna pro mě byla nová. Zvítězila zvědavost i touha najít nové impulzy pro projekty vlastní, ale i pracovní skupiny

muzejních knihoven AKMB. Téma uchování paměti a nakládání se (starými či vzácnými) knižními fondy je u nás velmi aktuální, a proto mě zajímaly zkušenosti českých kolegů.

2. Knihovny i muzea mají určité společné principy: Shromažďují sbírky, uchovávají je pro budoucnost, předávají znalosti na různých úrovních, poskytují a podporují výzkum. Obě instituce prezentují své fondy veřejnosti a nabízejí spolehlivé informace v době fake news. Lákadlem muzejních knihoven může být to, že mají k dispozici aktuální odbornou literaturu i historické materiály nebo tzv. „šedou literaturu“, kterou v jiných institucích nenajdete. Mnohé z knihoven nejsou jen nezbytným zázemím pro muzejníky, ale jsou i místem pro studenty, vědce či zájemce z řad široké veřejnosti. Možná právě to je výzva pro budoucnost: Najít způsob, jak nabídnout prostor akademickému výzkumu a občanské vědě zároveň.

3. Když jsem poslouchala přednášky, byla jsem ohromena zajímavou výměnou zkušeností. Zároveň mi to

připomnělo setkání AKMB. Jsem si jistá, že spolupráce by byla přínosná, např. na workshopech a seminářích nebo při společných projektech. Pro muzejní knihovny v Německu (a v Rakousku, Švýcarsku atd.) je AKMB svými kontakty, aktivitami a časopisem *AKMB-news* „tím pravým místem“ pro vzájemné diskuze a další vzdělávání. V AKMB můžeme najít řešení většiny problémů, získat partnery pro spolupráci a podporovat se. Je vždy motivující vidět nové instituce a srovnat s nimi svou vlastní práci. Rádi se o tyto zkušenosti podělíme i s kolegy z ČR. Máme platformu <https://www.arthistoricum.net> pro umělecké knihovny na univerzitách, ale i v muzeích, která nabízí širokou škálu zdrojů, možnost elektronického publikování a online katalog literatury. S kolegy z UPM jsme si povídali o vzácné sbírce tzv. Musterbücher (vzorníků). Nebyl by to fantastický projekt pro digitalizaci? Arthistoricum již ukazuje několik příkladů. Jsem si jistá, že bychom mohli najít více možností pro společné digitalizační projekty. Bylo pro mě velkým potěšením poznat tolik různých institucí, z nichž každá byla velice působivá. Doufám, že navážeme spolupráci v rámci nových česko-německých projektů muzejních knihoven.

Jan Simane je ředitelem knihovny Institutu dějin umění ve Florenci – Max-Planck-Institut (KHI). Věnuje se zejména dějinám knihovnictví. Aktuálně pracuje na projektu *Historie knihovny KHI mezi dvěma světovými válkami*. Na semináři přednesl příspěvek na téma „Zkoumání knihy jako objektu: Na cestě k mezinárodní síti znalostí“.

1. Motivace k účasti byly tři. Za prvé, považuji jakoukoli formu mezinárodní spolupráce a interinstitucionální komunikace za zásadní zejména pro muzejní knihovny, protože nás spojuje péče o společné kulturní dědictví a jeho uchování. Druhým důvodem byla naděje, že bych svou

FOTO: ARCHIV KOMISE

prezentací mohl přispět k výměně zkušeností při zkoumání starých sbírek a inspirovat k užší spolupráci. A třetím důvodem byla prostá zvědavost. Chtěl jsem se seznámit s terénem, který mi byl dosud neznámý, s „krajinou“ českých muzeí a knihoven, objevit nové věci.

2. Kulturní instituce a jejich knihovny jsou základem veškerého poznání. Znalosti jsou předpokladem porozumění, které je důležité pro mírové soužití i lidskou schopnost rozvíjet kulturu. Knihovny nejen shromáždí doklady o dosaženém stupni

vědění, ale také je zpřístupňují, chrání a přispívají k jejich pochopení.

3. Hovořil jsem o možné spolupráci v rámci mezinárodní sítě uměleckých knihoven (Art Discovery Group Catalogue). Jedná se nejen o souborný katalog více než 70 institucí po celém světě, ale o nejobsáhlejší síť muzejních knihoven vůbec. Byli bychom rádi, kdyby se české knihovny staly našimi partnery.

Katarzyna Żák-Caplot je ředitelkou knihovny v Muzeu města Varšavy. Angažuje se ve Svazu polských knihovníků – Sekci knihoven muzeí a galerií. Vede výzkum v oblasti muzejních knihoven a zabývá se podporou příležitostí ke studiu polštiny prostřednictvím kulturního dědictví pro osoby z uprchlického a migračního prostředí. Na semináři vystoupila s přednáškou „Historie a perspektivy muzejních a galerijních knihoven“.

1. V Polsku se konala teprve pátá konference muzejních knihovníků. V ČR trvá tato tradice již desítky let. Proto jsem se velmi těšila na seminář a že uvidím, jak čeští kolegové organizují svá výroční zasedání. Zároveň jsem chtěla představit naši polskou organizaci a navázat spolupráci.

2. Důležitým aspektem práce muzejní knihovny je nejen reagovat na potřeby pracovníků instituce, ale také sdílet odpovědnost za vztah s návštěvníky a celkovou image organizace. Knihovna funguje na jiném, flexibilnějším základě než muzeum. Kontakt s uživateli bývá bližší, osobnější.

3. Děláme první kroky, takže je nyní těžké mluvit o nějaké rozsáhlejší spolupráci. Máme zájem seznámit se s aktivitami českých kolegů. Připravujeme vzdělávací, inkluzivní i vědecké projekty, o jejichž výstupy a zkušenosti s nimi se rádi podělíme. ■

Nové stálé expozice

Dolánky u Turnova

Muzeum Českého ráje v Turnově Dlaskův statek

Ze dřeva a proutí

od 30. 3. 2024

Horáždovice

Městské muzeum Horáždovice

Stoleté pimprle

od 20. 10. 2023

Kolín

Regionální muzeum v Kolíně

Veigertovský dům

Svět hmyzu

od 9. 2. 2024

Kralovice

Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici

Muzeem všemi smysly

od 9. 12. 2023

Prostějov

Muzeum a galerie v Prostějově

#JIRIWOLKER

od 16. 2. 2024

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově

ORNIS – Ornitologická stanice

Ptáci Česka

od 2. 12. 2023

Tábor

Husitské muzeum v Táboře

Stará tábořská radnice

Husité

od 21. 2. 2024

Železný Brod

Městské muzeum v Železném Brodě

Sklářská expozice

od 1. 3. 2024

Zpřístupnění archivu AMG

LUDĚK BENEŠ

ČESTNÝ ČLEN AMG

Téměř 34 let existence Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., jistě neznamená ve srovnání s dějinami lidstva ani českých zemí žádný mimořádný fenomén. Přesto však se i v tomto poměrně krátkém období podařilo nashromáždit překvapivě velké množství materiálů a dokumentů. V uplynulých třech letech byly veškeré archivní fondy zpracovány, tj. roztríděny a vytříděny, a zároveň byl vyhotoven jejich podrobný inventář.

Uvedené archivní materiály se týkají nejen historie a činnosti AMG – podrobně jsou zde zdokumentovány sněmy, změny stanov a jednacího řádu, jednání exekutivy, senátu, regionálních kolegií a následně krajských sekcí, a pochopitelně i oborových a odborných komisí, ale také jednotlivé etapy vývoje příslušné legislativy, ať už se týká muzejnictví jako oboru nebo muzejních sbírek (konkrétně zejména přípravy zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, včetně jeho novelizací a prováděcích předpisů). Řada dokumentů souvisí s „příbuznou“ legislativou, která více či méně vývoj muzejnictví ovlivnila a ovlivňuje, tj. památkovou péčí, archivnictvím a knihovnictvím, dále s problematikou autorských práv, restaurátorství i dalších kulturních oblastí. Některé materiály se pak zabývají i právními normami, jež nějakým způsobem zasahují do muzejního prostředí – reformou veřejné správy, rozpočtovou politikou, účetnictvím, sdružováním občanů atd. Zevrubně jsou podchyceny i mezinárodní konference *Muzeum a změna / The Museum and Change*, celorepubliková kolokvia na vybraná témata českého muzejnictví pravidelně pořádaná AMG, ve stručnější podobě však i další akce, semináře a symposia. Stejně tak lze v archivu vyhledat materiály k projektům, na nichž se AMG podílela včetně vzdělávacích programů MATRA z 90. let 20. století, a rovněž

k přípravě a realizaci publikací, které asociace během své existence vydala.

V průběhu roku 2024 bude inventář archivu zpřístupněn na webových stránkách AMG a k dispozici bude všem badatelům. Při této příležitosti bychom rádi vyzvali zejména bývalé i současné předsedy a členy výborů regionálních a oborových kolegií, krajských sekcí a komisí AMG, ale i všechny ostatní pracovníky muzeí, aby veškeré materiály, které mají k dispozici, poskytli k doplnění, a zaslali je buď v tištěné, nebo v elektronické podobě na Sekretariát AMG. Předem děkujeme za spolupráci! ■

Metodické setkání k muzejní legislativě

MAGDALENA ELZNIČOVÁ MIKESKOVÁ
/ JANA HUTNÍKOVÁ
EXEKUTIVA AMG

Dne 22. listopadu 2023 se v Konírně Nostického paláce uskutečnil seminář k aktuálním otázkám muzejní legislativy. Setkání proběhlo ve spolupráci Ministerstva kultury a Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s. Ústředním tématem bylo shrnutí novelizovaných změn ve stávajících legislativních předpisech, připomenutí fungování vývozu sbírkových fondů do zahraničí a popsání průběhu kontrol sbírek muzejní povahy.

Seminář zahájila zdravotní předsedkyně AMG Irena Chovančíková, která mimo jiné poděkovala MK ČR za umožnění tohoto setkání a vyjádřila naději, že se obdobná akce uskuteční i v regionech. Jan Holovský, pověřený řízením OMG MK ČR, shrnul současnou situaci v oblasti muzejní legislativy. Vyzdvihl zákon č. 122/2000 Sb., který je funkční již více než 20 let. Dále zmínil novelu vyhlášky č. 275/2000 Sb., jež vstoupí v platnost 1. ledna 2025 a dotkl se i připravovaného zákona o VKI a zákona č. 203/2006 Sb.,

o některých druzích podpory kultury. Ohledně přípravy nového zákona o muzeích jako institucích a jejich specifických činnostech nyní sestavuje MK ČR pracovní skupinu, která bude připravena vést širší debatu o legislativním nastavení českého muzejnictví.

Michal Janiš z OMG MK ČR podrobně představil plánované změny ve vyhlášce č. 275/2000 Sb. Uvedl, že motivem k novelizaci předpisu byl mimo jiné velký počet metodik k zákonu č. 122/2000 Sb., které zároveň nejsou závazné pro muzea jiných zřizovatelů. Některé části metodiky se tak stanou součástí vyhlášky. K nejzásadnějším úpravám dochází například v podrobnější specifikaci depozitárního řádu, který by měl být nastaven výrazně šířeji než doposud. Michal Janiš také upozornil na potřebu přesné evidence vývozu sbírek, vedení a vyplňování badatelských řádů, vymezení sbírkových předmětů se zvláštním režimem a zakotvení zacházení s nimi při vzniku mimořádných situací. Nově je zakotveno datum 28. února pro hlášení o každoroční inventarizaci (formulář je přílohou vyhlášky). Diskuzi vyvolala informace o tzv. „malých sbírkách“ vedených v chronologické evidenci, kde u dosažení počtu 3 001 věcí, musí být celá sbírka převedena do systematické evidence do jednoho roku od překročení daného počtu.

Následovala přednáška týkající se vývozu sbírek muzejní povahy do zahraničí. Jan Holovský v ní připomněl metodické pokyny, kterými je nutné se řídit. Doporučil zaslat na MK ČR nejprve návrh žádosti, aby bylo možné případné chyby odstranit a vyhnout se tak správnému řízení, které celý proces prodlužuje. Zdůraznil také, že pokud je předmět zároveň prohlášenou kulturní památkou, je třeba zajistit si povolení i dle památkového zákona. Zvláštní je postup i v případě vývozu přírodnin. Zajímavé bylo představení statistik vývozu sbírkových předmětů do zahraničí v Evropě i mimo Evropu za poslední léta, do nichž se výrazně promítla koronavirová pandemie.

V příspěvku Terezy Kohoutkové byly představeny jednotlivé fáze kontroly

sbírek muzejní povahy, na které se musí oslovené muzeum připravit. Kontroly se zaměřují na existenci a podobu formálních dokumentů (režim zacházení se sbírkou atd.) a také, zda je prokazatelné, že s nimi byli zaměstnanci seznámeni. Na základě náhodně vygenerovaných cca 30 čísel je požadováno jejich nalezení. Kontroluje se i vedení sbírkové evidence, včetně odděleného uložení sbírkové knihy a karet, jež musí být vytištěny. Závěrečná diskuze se dotkla také otázky evidenčního systému pro správu sbírek. Zástupci MK ČR poskytli informaci o tom, že dochází ke třetímu pokusu o řešení situace s využitím prostředků z Národního plánu obnovy a pověřeno jím je Centrum pro informační technologie v muzejnictví při Moravském zemském muzeu.

Setkání se zúčastnilo více než 60 zástupců muzeí a galerií z celé ČR. Z ohlasů vyplynulo, že podobné semináře jsou důležité nejen pro získávání nových informací z oblasti muzejní legislativy, ale i pro neustálé upevňování povědomí o správném zacházení se sbírkami muzejní povahy. ■

50 let Archeologické komise AMG

KAREL SKLENÁŘ
ARCHEOLOGICKÁ KOMISE AMG

Jak již bylo uvedeno ve *Věstníku AMG* č. 4/2023, ve dnech 31. května–1. června 2023 zasedala Archeologická komise AMG na svém 50. semináři v Regionálním muzeu v Kolíně. Toto dějiště nebylo zvoleno náhodně: Před 50 lety, ve dnech 11.–12. prosince 1973, se zde poprvé sešli archeologové z českých, moravských a slezských muzeí nad aktuálními otázkami svého oboru na muzejní půdě. Historie Archeologické komise AMG je tedy o hodně delší než historie samotné AMG a teprve v nejnovější době byla

FOTO: ARCHIV KOMISE

autorem tohoto příspěvku podrobněji shrnuta (*Archeologie ve středních Čechách* č. 27/2023). Tato stručná připomínka se omezí na základní údaje.

Myšlenka koordinálního orgánu pro archeologická muzejní pracoviště se zrodila v roce 1964, hlavně zásluhou Jiřího Neustupného, vedoucího oddělení prehistorie v Národním muzeu, jenž od roku 1950 vyučoval muzeologii na UK. Neměla však úspěch, stejně jako konkrétní návrh na zřízení archeologické oborové komise, vyšlý roku 1966 z Ústředního muzeologického kabinetu (ÚMK). V prosinci 1973 zorganizovalo NM spolu s ÚMK v muzeu v Kolíně dvoudenní *Konzultační den muzejních pracovníků-archeologů*. Zde vznikla pracovní skupina pro evidenci archeologických sbírek v muzeích a bylo dohodnuto opakovat tato setkání každoročně. Tak byla založena tradice výročních seminářů muzejních archeologů, trvající dodnes.

V červnu 1974 během 2. konzultačního dne, který se uskutečnil v SZM, se pracovní skupina z Kolína transformovala v *Oborovou komisi muzejních pracovníků-archeologů ČSR (OKA)* při ÚMK. Ta pak oficiálně vznikla dne 17. října 1974, kdy ředitel ÚMK Václav Pupal jmenoval její členy dle opavské volby (nadále byli členové pouze jmenováni). Předsedou se stal Vladimír Ondruš (MZM) a tajemníkem Jiří Hartl (NM). Tvořena byla muzejníky, teprve až roku 1988 v souvislosti s novým památkovým zákonem byl do komise koptován i zástupce památkové péče.

Náplň činnosti komise začínala novelizací směrnic o evidenci sbírek a týkala se mnoha dalších aspektů archeologické

práce muzejních pracovišť, od tvorby sbírkových fondů až po jejich prezentaci (např. připomínkování legislativních návrhů, racionalizaci sítě muzejních archeologických pracovišť, sjednocení terminologie archeologického materiálu apod.). Hlavní její součástí byly ovšem semináře (takto označované od roku 1978) jako tematická výroční shromáždění muzejních archeologů ČSR střídavě v muzeích českých a moravských či slezských.

Vývoj po listopadu 1989 ovlivnil samozřejmě i komisi, která se reformovala již počátkem roku 1990, kdy odstoupil její předseda a novým byl zvolen Karel Sklenář (NM). Přelomem mezi dvěma epochami se stal 18. seminář v červnu 1990 v Žatci, kde byla poprvé zvolena komise, skládající se z 5 českých a 5 moravských a slezských členů. Byla tu také oficiálně uznána účast archeologů-památkářů, jimž bylo přiznáno po jednom místě v každé polovině. K další zásadní změně došlo na 19. semináři v Jihlavě v červnu 1991, kdy na předsedův návrh rozhodlo plénum o odloučení komise od pokusů o rekonstrukci ÚMK a jejím připojení k AMG jako novému, nezávislému sdružení muzejníků. Oficiálně k tomu došlo po poradě v MZM dne 28. ledna 1992. To ovšem způsobilo další posun: Všemi volený a počtem omezený orgán se ve smyslu Stanov AMG změnil v široký kolektiv muzejních archeologů, delegovaných svými zaměstnavateli (členskými muzei), jehož výbor, volený zástupci z vlastních řad, počtem členů a funkcí v podstatě odpovídá původní komisi. Tento postup byl zakotven v jednacím řádu, přijatém na semináři v Lounech

Z ČINNOSTI AMG

v červnu 2004, podle nějž byl zvolen i nový výbor.

Také náplň práce se po roce 1990 změnila. Místo úkolů ukládaných nadřízenými orgány a úřady zaujaly náměty vycházející z Exekutivy AMG či přímo z výboru či pléna komise podle aktuální potřeby oboru v muzeích obecně – návrhy momentální (pokusy o zřízení Archeologické komory ČR v roce 1992 či projekt povolení a oprávnění k archeologickým výzkumům), ale i dlouhodobé – jako např. dobrovolné ustavení regionálních archeologických komisí (schválené v Brně v roce 1993), připomínkování legislativních návrhů, postavení muzejních pracovišť v systému archeologické památkové péče, počítačová evidence a elektronické

evidenční systémy archeologického materiálu (příprava programu DEMUS spolu s MZM od 80. let 20. století), budování Státního archeologického seznamu ČR, různé aspekty vybavení pracovišť atd., až po spolupráci s veřejností při ochraně archeologického dědictví, její rizika a limity (zejména vyrovnání se s detektorovým nebezpečím).

Osou činnosti Archeologické komise AMG zůstalo pořádání seminářů, zaměřených na aktuální témata a shromažďující nejen členy komise, ale i hosty z řad archeologů muzejních i mimo muzejních. Rok 1993 přinesl do oblasti archeologie změny – vznikly ústavy archeologické památkové péče a první samostatná občanská sdružení – bylo proto rozhodnuto zvat

na každoroční setkání i tyto pracovníky, aby diskuze formální i neformální a z nich plynoucí spolupráce měla co nejširší základnu. Toto uspořádání se plně osvědčilo a trvale se těší širokému zájmu jako jediná akce svého druhu, která dává příležitost k navazování a pěstování vzájemných styků ku prospěchu vlastní práce, svých institucí a koneckonců i důležitých mezilidských vztahů. Odpovídá tomu i zájem, kterému se semináře trvale těší.

Rokem 2024 vstupuje Archeologická komise AMG do další „padesátky“. Doufejme a přejme jí, aby co nejlépe plnila své poslání a působila při řešení úkolů, s nimiž se archeologická větev našeho muzejnictví bude muset v budoucnu vyrovnávat. ■

ZPRÁVY

Domov pro vzdělávání v 21. století

MARKÉTA FORMANOVÁ
ZÁPADOČESKÉ MUZEUM V PLZNI

Západočeské muzeum v Plzni, respektive jeho pobočka Muzeum loutek v Plzni bylo letos, jako teprve druhá instituce v ČR, certifikováno jako *Domov pro vzdělávání v 21. století* (*Home of 21st Century Education*). Mezinárodní certifikace potvrzuje, že Muzeum loutek v Plzni je kvalitním místem vzdělávání pro školy i rodiny, místem, kde se děti prostřednictvím kultury, umění a hry mohou učit, jak pozitivně měnit budoucnost.

Muzeum loutek v Plzni prokázalo, že splňuje vyšší standardy praxe v 8 základních oblastech, které stanovuje *Manifest domova vzdělávání 21. století*: 1) Dveře dětí do kultury – snadno dostupné veřejné místo radosti, krásy a fantazie; 2) Domov interaktivního sebevzdělávání

– zkoušení neznámého, úžas a představitivost, učte se hrou; 3) Rozvíjení talentu dětí celostním způsobem jako smysluplné zkušenosti pro všechny smysly; 4) Děti jako rovnocenná součást společnosti, která má fantazii a mění svět v lepší místo; 5) Pro všechny věkové kategorie – překlenování propastí mezi generacemi; 6) Místo pro interakci a zapojení, ať jste kdokoli – každý hlas je slyšet; 7) Navigace mezi realitou a virtualitou – pro děti

a dospívající, aktivní v digitálním světě; 8) Spojení s globálními tématy a problémy – lokální aktivity, neustále reagující na společenské změny.

Tato značka kvality byla vytvořena, aby ocenila muzea jako místa pro budoucí vzdělávání a zdůraznila jejich potenciál pro pozitivní společenskou změnu. Certifikaci uděluje mezinárodní společenství profesionálů, zaměřených na muzejní edukaci, kteří od roku 1996

FOTO: ARCHIV MUZEA

spolupracují pod hlavičkou Hands On! International Association of Children in Museums, jediné evropské organizace věnující se dětem v muzeích na nadnárodní úrovni, s dosahem do více než 50 zemí. Posláním Hands On! je podporovat instituce, aby efektivně rozvíjely zvědavost a představitelství u dětí, a působit jako globální leader a zdroj informací, které slouží vzdělávacím potřebám dětských návštěvníků. Asociace zviditelňuje místa, která jsou relevantní pro učení a rozvíjí v tomto směru rozsáhlé iniciativy, jako je například pořádání pravidelné Hands On! konference, jež se uskuteční ve dnech 25.–27. října 2023 v Bernu, nebo uděluje *Cenu dětí v muzeích* (*The Children in Museums Award*) za nejlepší dětskou výstavu či projekt. Ocenění bylo nedávno organizací NEMO (Network of European Museum Organisations) označeno za jednu z nejprestižnějších evropských muzejních cen.

Díky financování z programu Kreativní Evropa byla vyvinuta společná vize muzeí a také kvalitativní kritéria pro certifikaci, která mohou pomoci při navigaci na místa, která stojí za to s dětmi navštívit. Více informací je k dispozici na webových stránkách <http://www.21stcenturychildren.eu>.

Certifikační proces obsahoval šetření v mnoha oblastech činnosti Muzea loutek v Plzni, například prověřoval druhy edukačních programů, práci s komunitou, přístupnost muzea, komunikační strategii apod. V ČR disponuje certifikátem ještě Sladovna Písek, z Evropy např. nizozemské Wereldmuseum Rotterdam a Tropenmuseum Junior, italské Children's Museum Verona a Muba – Museo dei Bambini Milano, rakouské ZOOM Kindermuseum a Frida & Fred – Kindermuseum Frida & Fred, norské Midt-Troms Museum a další.

Západočeské muzeum v Plzni si certifikace své pobočky ohromně váží a vnímá ji jako velký závazek a motivaci pro budoucí práci. Ráda bych poděkovala všem spolupracovníkům i návštěvníkům a budeme se těšit na další společné chvíle v plzeňském Muzeu loutek. ■

Ocenění pro dětského průvodce

VÁCLAV HOUFEK

MUZEUM MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

Prestižní ocenění *Bibliotheca inspirans*, které získala v roce 2023 za dětského turistického průvodce *Falko a já* Knihovna Ústeckého kraje, nesmírně těší i Muzeum města Ústí nad Labem. Mimo jiné proto, že se jako partner na tvorbě originální publikace podílelo, a to za podpory zřizovatele společně s Poradnou pro integraci Ústí nad Labem, výtvarníkem Václavem Školoudem, Městskou knihovnou Louny a regionální organizací SKIP Drsný Sever. Cenu *Bibliotheca inspirans* pro veřejné knihovny každoročně uděluje Nadace OSF ve spolupráci s Českou spořitelnou. V roce 2023 získalo ocenění 11 knihoven, které komise vybrala ze 170 nominací.

„Psát texty, které by popularizovaly hodnoty našeho regionu, s tím už mám letitou zkušenost, ale přizpůsobit je pro dětského čtenáře, to byla opravdu výzva. O to větší, že prvotním čtenářem měly být děti uprchlé z válkou sužované Ukrajiny, které hledaly bezpečí u nás v Ústeckém kraji,“ poznamenal autor textové části Martin Krsek, vedoucí historického oddělení Muzea města Ústí nad Labem. Ten zužitkoval nejen svůj odborný přehled o regionálních dějinách a místních pamětihodnostech, ale i zkušenosti jako redaktor ve veřejnoprávní televizi, pro kterou natočil okolo stovky reportáží a naprostou většinu z nich věnoval právě propagaci turistických zajímavostí z Ústeckého kraje.

Tvůrčí tým knihy pod vedením předsedkyně Výboru pro národnostní menšiny Zastupitelstva Ústeckého kraje Karolíny Žákové se shodl, že dětem informace nejlépe zprostředkuje pohádkový nebo zvířecí průvodce. Mezi prvními tipy se objevil sokol, neboť jde o národní zvíře Ukrajiny. Ten zároveň skvěle charakterizoval i náš region, protože v Ústeckém kraji žije nejvíce představitelů tohoto chráněného dravce v celé ČR a zřejmě i ve střední Evropě. Navíc se naše muzeum prostřednictvím

FOTO: ARCHIV MUZEA

přírodovědného oddělení výrazně angažuje v ochraně sokolů. V textech se tak hojně objevují detaily z jejich života, načerpané od ústeckých přírodovědců. „Postava ornitologa, šplhajícího po továrních komínech, kde hnízdí sokoli, má živý předobraz v mém kolegovi – vedoucím přírodovědného oddělení a kamarádovi Václavu Beranovi. Zrovna dnes pro změnu leze na sloupy vysokého napětí, kde v rámci projektu podpořeného z výzvy Rondane montuje umělá hnízda pro kriticky ohrožené rarohy velké,“ podkryl autor 16 sokolích příběhů, propagujících 16 oblastí Ústeckého kraje svou inspiraci. Hlavním sokolím průvodcem jménem Falko se stal jedinec z komína ústecké továrny Tonaso, kam osobně Václav Beran instaloval webovou kameru, prostřednictvím níž mohly děti dokonce hrdinu své knížky pozorovat online, když si z textu naskenovaly QR kód.

Kniha je česko-ukrajinská a slouží nejen jako turistický průvodce, ale také coby cestovatelský zápisník, jako křížovka a kvíz, a dokonce i učebnice češtiny. Poutavými ilustracemi ji doprovodil Václav Školoud. Má i svou audioverzi, kterou namluvil ústecký herec Roman Zach. U dětí zaznamenala velký ohlas. Ústecký kraj momentálně připravuje její další vydání, tentokrát v jazykové verzi pro dětské návštěvníky z Německa. Publikaci vydanou v roce 2022 lze stáhnout z internetu na <https://efalco.cz/o-pruvodci>. ■

Databáze tramských kronik

ŠÁRKA JUŘINOVÁ / MICHAEL ANTONY
REGIONÁLNÍ MUZEUM V JÍLOVÉM
U PRAHY

Regionální muzeum v Jílovém u Prahy se kromě specializace na historii těžby zlata zaměřuje také na trampingu, neboť v Posázaví je výrazná tradice tramského hnutí. Proto je v muzeu stálá expozice trampingu již od 80. let 20. století a v muzejních sbírkách jsou uloženy stovky předmětů s tramskou tematikou. Povědomí v regionu o tomto zaměření instituce je poměrně silné a k naší radosti nám často sami trampové či jejich potomci přinášejí dary do muzejních fondů. V depozitářích tak máme stylové předměty jako kytary slavných osobností, kotlíky, cely, stany, kožené batohy, cestovní plynové vařiče, literaturu, dobové časopisy, stovky camrátek a mnoho dalšího. Jedním z nejceněnějších pramenů pro poznání a studium nejen historie, ale i současnosti trampingu jsou pak osadní kroniky. Muzeum má zatím ve sbírkách pouze čtyři exempláře. Ovšem osadní kniha *Hučící peřej* patří k těm mimořádně vyvedeným, což se týká i jejího uměleckého zpracování. Kronika je ručně malovaná, plná veršů, písní, vtipů, citátů, vzpomínek psaných uměleckým písmem. Navíc (neznámý) autor měl výtvarné nadání na úrovni akademika a do knihy propašoval několik ženských aktů malovaných lehkou tužkou a nenápadně ukrytých na tenkých „kloboukových“ papírech, které prokládají jednotlivé listy. Měli jsme štěstí, že jsme takto nádhernou kroniku získali, neboť tyto poklady si rodiny velmi cení a dědí se z generace na generaci. Proto jsme ve spolupráci s Vědeckou knihovnou v Kladně započali s projektem digitalizace tramských kronik, kdy si dílo od majitele pouze zapůjčíme. A k našemu překvapení se začaly dít věci! Mezi tramskou komunitou totiž neuvěřitelně fungují tamtamy a v současné

době se nám tak sešlo prvních deset kronik. A ne ledajakých.

Symbolicky začínáme digitalizovat nejstarší *Deník Družiny vyder* z roku 1916, který je úplně prvním dochovaným psaným textem, jehož vznik se datuje ještě před samotný oficiální vznik tramského hnutí v roce 1918. Popisována je v něm průkopnická výprava čtyř kamarádů, kteří pod vrchem Kletecko založili Vydří tábořiště. Místo, na kterém o dva roky později vznikla nejstarší tramská osada Ztracená naděje.

Z dalších jistě zaujme kronika osady a osadního sboru *Hazard Camp*, kterou v letech 1941–1942 psal Josef Echnert, autor zlidovělé písně *Jen ty má Sázano*. Je v ní zachyceno protektorátní prostředí tramských akcí a koncertů od malých sálů v obcích a městech, až po prkna pódia v pražské Lucerně.

Brkův cancák z let 1944–1945 skvěle popisuje trampování za války, vstup osady do odboje a přepadení transportu na Benešovsku v dubnu 1945. I pronásledování ze strany jednotek SS, které následovalo. Opět jde o zcela mimořádný záznam, navíc končící tragickou smrtí autora.

Deník Brdské zimní armády z roku 1929 a *cancák Jerryho Packarda*, generála ojedinelého a dodnes inspirujícího tramského uskupení, jsou nejvýznamnějšími dochovanými památkami předválečného brdského trampingu. V době nacistické okupace se řada zdejších trampů zapojila do odboje a někteří z nich za to zaplatili cenu nejvyšší. Generál Packard byl po zatčení dopraven do koncentračního tábora v Osvětimi, kde dostal prudký zápal plic. Místo ošetření byl dozorcí polit studenou vodou a zemřel ve vysokých horečkách.

Kreslený zpěvník *10 let Dechničkářů*, společné dílo Jendy Kordy (autora tramské hymny), Arnošta Mošny (Hamleta) a Václava Fliegela (Grizzlyho) z osady Utah, byl dlouho považován za ztracený. Jeho několik černobílých fotokopií bylo vysoce ceněno. Proto bylo loňské objevení originálu v pozůstalosti Arnošta Mošny velkým překvapením.

Kronika T. O. Mohykáni díky svému pisateli Kristákovi, pozdějšímu zakladateli skupiny Schovaneck, přináší cenné informace o počátcích tzv. moderní tramské písně. Další kronika je od *Spojených tramských osad Colorado* v USA, významného společenství trampů, kteří v Coloradu zakotvili po své emigraci z tehdejšího Československa.

Založit databázi kronik se jeví jako vítaný nápad, neboť majitelé nám dílo pouze zapůjčí a vrátí se jim společně s digitální kopií. V muzejní databázi tak zůstane stopa uchována pro další generace. Navíc kroniky nebyly dosud publikovány a muzeum je zpracuje a postupně představí veřejnosti. V plánu máme vytvořit veřejně přístupnou verzi, a zvláště cenná díla vydat s komentáři formou sborníku. Pokud získáme souhlas majitelů budou kroniky i přechodně vystaveny v expozici trampingu, jako např. v současné době *Cancák Jerryho Packarda*, *Deník Družiny vyder* a další. ■

Pohnuté dějiny tábora v Hodoníně u Kunštátu

RADOVAN KRHOVSKÝ
MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

Na periferii blanenské obce Hodonín (vzdálené 11 km od Kunštátu) mohou návštěvníci od srpna 2019 navštívit Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě. Jedná se o jednu z poboček Muzea romské kultury, které sídlí v Brně. Jakou historii nese toto veřejnosti ne zcela známé místo? Odpověď na tyto otázky podává expozice *Tábor Hodonín u Kunštátu: Průsečík tragických osudů 1940–1950. Střední Evropa*, která byla slavnostně zpřístupněna 15. července 2021.

První budova táborového areálu vznikla již v roce 1938 v souvislosti s *Mnichovskou dohodou*, kdy ze zbraných Sudet do ČSR přicházelo mnoho

uprchlíků a zvýšila se nezaměstnanost. Stát ji tehdy měl snahu vyřešit tím, že zakládal tzv. pracovní útvary. Jeden vznikl i v Hodoníně kvůli plánované výstavbě silnice z Plzně do Moravské Ostravy. Tehdy však ještě nešlo o tábor v pravém slova smyslu, ale jen o jednu budovu pro dělníky, kteří nebyli hlídáni dozorcí.

Samotný kárný pracovní tábor vznikl v létě roku 1940 a byl určen pro osoby, které se vyhýbaly práci, zejména pro tuláky, žebráky, alkoholiky, hazardní hráče a jim podobné. Do Hodonína byli tehdy posíláni pouze dospělí muži. Ti procházeli zdravotní prohlídkou a doba pobytu byla omezena na 3–6 měsíců. Poté měli být vráceni zpět do společnosti jako „napravení prací“. Tábor v tomto období nebyl určen pro Romy, jichž bylo mezi vězni cca 15 %.

Vše se zásadně změnilo v létě roku 1942, kdy zde byl zřízen tzv. cikánský tábor (Zigeunerlager II). Obdobné místo vzniklo také v Letech u Písku. Sem již, na základě vydání nařízení „o potírání cikánského zlořádu“, byly posílány celé rodiny moravských Romů a Sintů, od nejmenších až po ty nejstarší. Ne proto, že by porušili zákon, ale proto, že patřili ke konkrétní rase.

V táboře se záhy projevil problém s kapacitou (byla 3,5násobně překročena), hygienou (žádná kanalizace, nedostatek pitné vody), těžkým pracovním nasazením (práce v lomu a na výstavbě silnice) a nedostatkem potravin. To vše se odrazilo i v nemocnosti vězňů, když v zimě 1942/1943 vypukla epidemie břišního tyfu. Na tyfus a jiné

nemoci zemřelo za 13 měsíců celkem 207 vězňů, převážně malé děti a starší osoby. Z 35 dětí, které se zde narodily, přežily válku jen dvě. Většina vězňů pak byla v srpnu 1943 transportována do koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz II-Birkenau.

Tím ovšem historie tohoto místa neskončila. V hodonínském táboře se následně vystřídala bojující vojska – wehrmacht, Rumunská a Rudá armáda. Po nich sem byli umístěni Němci určené k vysídlení. Díky špatným hygienickým podmínkám jich tu 80 zemřelo. Poslední vězni se do Hodonína dostali v letech 1949–1950 v rámci komunistického tábora nucené práce.

Dnes se Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě zaměřuje zejména na etapu tzv. cikánského tábora. Nicméně ani informace o ostatních obdobích nechybějí a návštěvníci se s nimi mohou seznámit v expozici, během komentované prohlídky nebo při některé z akcí pro veřejnost. Každoročně se během srpna koná pietní shromáždění k uctění památky osob transportovaných z hodonínského tábora do Osvětimi. Této akce se obvykle účastní řada politiků, velvyslanců, zástupců romských organizací i dalších paměťových institucí, členů rodin pozůstalých atd.

Památník lze každoročně navštívit v období duben–říjen. Návštěva mimo hlavní sezónu je také možná, ale pouze ve všední dny a po předchozí telefonické domluvě. Mimo hlavní sezónu je instituce vyhledávanou destinací pro školní skupiny. Nabízí dva interaktivní edukační

programy, které pracují se skutečnými příběhy hodonínských vězňů. Více informací najdete na webových stránkách <http://www.rommuz.cz>.

Konference NEMO

LADISLAVA FILIPOVÁ
MUZEUM MĚSTA ÚSTÍ NAD LABEM

„Naší etickou a profesní prioritou je spolupracovat s komunitami pro budoucí udržitelnosti planety. Muzea hrají zásadní roli v environmentální udržitelnosti a v představení si možných scénářů budoucnosti. Zavazujeme se využívat naše rozmanité sbírky a příběhy, které se v nich skrývají, abychom inspirovali a usnadnili změnu. Uvědomujeme si, že již není možné zachovat veškeré dědictví a sbírky v jejich současných podmínkách. Zavazujeme se proto přehodnocovat sbírky z hlediska jejich společenského, historického, environmentálního a vzdělávacího dopadu.“ (prohlášení NEMO přijaté na konferenci)

Více než 300 muzejníků a zástupců muzejních asociací se sjelo ve dnech 19.–21. listopadu 2023 do Lahti ve Finsku, aby diskutovali, jak mohou muzea jednat ve prospěch udržitelné budoucnosti a pozitivně tak přispět ke klimatické akci.

Hlavní konferenční program otevřela Kirsten Dunlop (EIT Climate-KIC) přednáškou „Muzea tváří v tvář zániku: spojme síly pro udržitelnou budoucnost“. Nastínila chabé snahy světových lídrů a institucí o odvrácení katastrofických scénářů. Připomněla výzvy vědců, že pro udržitelnou budoucnost potřebujeme radikální celospolečenské systémové změny. Muzea mohou sama snižovat svou uhlíkovou stopu, zavádět adaptační opatření a motivovat ostatní. Jejich síla ale spočívá ve schopnosti dotknout se lidských myslí a srdcí pomocí (nejen) výstavních projektů a možnosti vyprávět nové společné příběhy.

Následující panelovou diskuzi „Součást řešení“ moderovala Brigitte Kehler Holst (Asociace dánských muzeí). V úvodu zdůraznila, že jako muzea „*máme mimořádnou výsadu podílet se na řešení*“ klimatické krize. Zástupci tří institucí potom představili jejich osobitý způsob. Julia Decker (Muzeum Ancheragena Aljašce) vnímá své muzeum jako komunitní prostor, jako místo participace, spolutvoření a imaginace. Heidi Rosenström (Science centrum Heureka ve Finsku) uváděla příklady, jak využít emoce a sdílené zážitky jako nástroje pro komunikaci složitých témat. Ciprian Stefan (ASTRA Muzeum a Národní síť rumunských muzeí) představil způsob, jak může vypadat udržitelná budoucnost ve venkovských oblastech, když vyjdeme z místních uměleckých tradic a řemesel. Odpolední panel „Součást problému“ se dotýkal skutečnosti, že muzea jako vzory zůstávají relevantní a důvěryhodná pouze tehdy, pokud jdou příkladem a přebírají odpovědnost za svůj vlastní příspěvek ke změně klimatu. Stefan Simon (Rathgenova výzkumná laboratoř Národního muzea v Berlíně) upozornil, že trend výstavby dalších muzeí v posledních letech je v rozporu s potřebou snižovat využívání zdrojů a podkopává udržitelné zachování kulturního dědictví. Poté navázal Łukasz Bratasz (Polská akademie věd) prezentací „*Budte upřímní – předměty přežily staletí v nestabilním prostředí*“, v níž ukázal, že sbírky jsou méně náchylné k výkyvům prostředí, než se dříve předpokládalo a že aktivní regulace podmínek nesnižuje celkové riziko a má velmi nízký poměr přínosů a nákladů. Teemu Kirjonen (Nadace Univerzity ÅboAkademii ve Finsku) představil projekt třinácti muzeí nazvaný „Klimatický slib“, v jehož rámci instituce např. zavádějí systém environmentálního managementu, úspory energií, vody, využívají obnovitelné energie apod.

Druhý konferenční den uvedla Claudia Casali (Mezinárodní muzeum keramiky ve Faenze), která se podělila o přímé zkušenosti s povodněmi v květnu 2023 v Itálii, kdy bylo muzeum zatopeno. Globální oteplování zvyšuje počet přírodních

katastrof a tím ohrožení sbírek. Claudia Casali proto zdůraznila význam krizových plánů a koordinace. Panel „Akce v oblasti klimatu“ svedl dohromady muzejnice Emek Yilmaz Sancar (Muzea pro budoucnost v Turecku) a Veru Carasso (Nizozemská muzejní asociace) a klimatickou aktivistku Rebekku Eschauzier (Extinction Rebellion Belgie), které řešily, co se mohou muzea naučit od klimatických aktivistů a jak mohou klimatičtí aktivisté spolupracovat s muzei. Společně vyzývaly k radikálnímu, ale odpovědnému přístupu. „Muzejní slam – Příběhy akce“ přinesl příklady konkrétních aktivit k udržitelnosti v různých evropských institucích.

Diskuze a přednášky doplnily workshopy, které měly účastníkům pomoci s nastartováním změn v jejich institucích, podnítit diskuzi a spolupráci napříč evropskými institucemi. Na konferenci byly prezentovány také dva významné počiny (viz <http://www.ne-mo.org>) – Zpráva *Museums, Climate and Politics* shrnující informace k udržitelnosti a klimatu v zemích EU, která přináší inspirace z muzejní praxe a tipy, kde a jak začít. Interaktivní *Mapa klimatických akcí v evropských muzeích* představuje realizované aktivity a ukazuje sílu muzeí při vytváření povědomí a boji proti změně klimatu. Mapa má za cíl prezentovat muzea jako hybatele změn a spojení v oblasti klimatických opatření a sociálních transformací a měla by být neustále doplňována.

Příští konference NEMO se uskuteční ve dnech 10.–12. listopadu 2024 v Sibiu v Rumunsku. Registrace bude spuštěna v červnu 2024. Více na <http://www.europeanmuseumconference.org>. ■

Co přinese novela

MICHAL JANIŠ
MINISTERSTVO KULTURY

Vyhláška MK ČR č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy

a o změně některých dalších zákonů (dále jen „zákon“), ve znění vyhlášky č. 96/2013 Sb. (dále jen „vyhláška“) byla vydána na základě zmocnění v § 16 zákona. Začátek roku 2025 přinese její další úpravu, která zasáhne do života správců sbírek. Přiblížme si zde alespoň některé aspekty této věci.

Stanovení podrobností trvalého uchování sbírek muzejní povahy (dále jen „sbírky“), vedení sbírkové evidence, inventarizace, vyřazování sbírkových předmětů (a sbírkové evidence) nebo určení postupu při vydávání povolení k vývozu sbírek nebo sbírkových předmětů, uvedené ve zmocňovacím ustanovení v zákoně přitom nebylo v době jeho vydání v muzejní praxi ničím neznámým. Potřebná pravidla však neměla formu právního předpisu. Dlouholeté zkušenosti odborníků pečujících o sbírky byly důvodem, že původní právní úprava byla dostatečnou zárukou srozumitelnosti. Její dnes už více než dvacetiletá existence s jedinou drobnou novelizací svědčí o tom, že koncepce vyhlášky plní svůj hlavní účel, kterým je stanovení pouze rámcových pravidel. Vyhláška se vztahuje na různorodé právní subjekty, které vlastní nebo spravují též nestejnorodé, často velmi specifické sbírky, zapsané v CES.

Rozmanitost sbírek a způsobů, jak o jednotlivé sbírkové předměty pečovat, včetně neustálého nárůstu nových technologií, vedla spíše ke zpracování metodických pokynů, které jednotlivá ustanovení zákona a vyhlášky rozpracovávají podrobněji. Metodické pokyny však nemohou být obecně závazné pro všechny vlastníky či správce sbírek (postup podle nich lze závazně požadovat jen od správců sbírek, jejichž vlastníkem je stát). Tato skutečnost byla jednou z výtek NKÚ při kontrole provedené v roce 2019. Po rozboru tohoto názoru ve vztahu k obsahu stávajících metodických pokynů lze konstatovat, že některé zkušenosti je žádoucí zakotvit i v prováděcím právním předpise, čímž by byl zajištěn jednotný postup při zacházení se sbírkami.

Co se tedy vše mění a upravuje? Například odst. 1 upřesňuje a doplňuje

některé obecné povinnosti ochrany a bezpečnosti sbírek a jednotlivých sbírkových předmětů stanovené v § 9 odst. 1 písm. a) až c) zákona. Tato ustanovení ukládají vlastníkům vymezený režim zacházení se sbírkou nebo jednotlivými sbírkovými předměty. Dosavadní znění vyhlášky tyto podrobnosti z hlediska bezpečnosti, uchovávání a ochrany sbírek postrádalo. Nový odst. 2 formuluje význam pojmu „režim zacházení se sbírkou“ dle § 9 odst. 1 písm. g) zákona a zohledňuje potřebu upravit nakládání s některými jednotlivými sbírkovými předměty, kde zhodnocení jejich významu pro každý jednotlivý fond může posoudit pouze sám vlastník nebo správce sbírky, a to např. z důvodu jejich významu pro historii nebo použití nových netradičních technologií při jejich vytvoření. Nově také platí, že po překročení určitého počtu věcí movitých a nemovitých se doplní pro všechny sbírkové předměty evidence systematická, a to v případě, že byla vedena pouze ta chronologická. Jinak platí, že každý další předmět zařazený do sbírky musí být nadále zaznamenán v obou stupních evidence. V novém odst. 4 se upřesňuje postup zasílání oznámení MK ČR, včetně časového určení o provedení inventarizace sbírky nebo její části a zohledňuje se provádění každoroční inventarizace určené části sbírky a dokončení inventarizace celého fondu v rámci stanoveného víceletého období. Nový odst. 5 dále upravuje formu obsahu oznámení, resp. ke sjednocení praxe hlášení provedení inventarizace se navrhuje využít formulář, obsahující údaje nezbytné k posouzení, zda a jak byla inventarizace provedena. Úprava také upřesňuje rozdíly mezi důvody k vyřazování sbírkových předmětů v návaznosti na zákonnou úpravu definující pojmy přebytečnost a neupotřebitelnost a upravuje postup a termín, kdy může k vyřazení dojít. Návrh na změnu nebo aktualizaci zápisu v CES podává ministerstvu vlastník nebo správce sbírky. Takový návrh musí obsahovat identifikační údaje dle § 9 odst. 1 písm. d) zákona a zároveň zdůvodnění přebytečnosti nebo neupotřebitelnosti předmětu dle § 9 odst. 5 zákona, který

stanoví, že „*Ministerstvo v tomto případě posuzuje úplnost a správnost údajů zapsaných v seznamu sbírkových předmětů, nebo opodstatněnost vyřazení sbírkového předmětu z tohoto seznamu*“. Dosud ovšem nebylo určeno, jaké podklady musí mít k dispozici, aby to posoudit mohlo.

Upravují se také přílohy vyhlášky. Mezi instituce určené k poskytování odborné pomoci a služeb vlastníkům sbírek je nově vloženo Muzeum romské kultury. V evropském kontextu se ostatně jedná o výjimečnou instituci, přičemž v samotné České republice je to prakticky jediná organizace, která takto systematicky dokumentuje kulturu Romů a Sintů, a to včetně mnoha různých romských subetnických skupin a komunit. Do vyhlášky je doplněna také nová příloha, která obsahuje vzor oznámení o každoroční inventarizaci sbírkových předmětů dle § 12 odst. 6 zákona. ■

Modlitební kniha Jiřího z Poděbrad

PAVLA VÁŇOVÁ ČERNOCHOVÁ
PODBRDSKÉ MUZEUM

Vzácný rukopis vznikl před rokem 1466 v Praze. Jedná se o bohatě iluminovanou knihu hodinek, kterou o Vánocích roku 1466 věnovala česká královna Johanka z Rožmitálu svému manželovi, králi Jiřímu z Poděbrad. Dnes je tato drobná publikace uložena v soukromé sbírce v Morgan Library v New Yorku. Badatelům i široké veřejnosti byla po dlouhá desetiletí pro studium téměř nedostupná. Rozhodli jsme se proto oslovit knihovnu s prosbou o pořízení kvalitní digitální kopie manuskriptu a zpřístupnit ho ve stálé expozici *Páni z Rožmitála* našeho muzea. Jedná se totiž o jednu z mála památek, které přímo souvisejí právě s královnou Johankou.

Získání kopie rukopisu nebyl jednoduchý úkol. Proces digitalizace zbrzdila pandemie koronaviru a další technické

komplikace. Projekt byl financován Městem Rožmitál pod Třemšínem s podporou MK ČR a také díky velkorysému daru manželů Ala a Lisy Arthoferových. Pracovníkům Podbrdského muzea byl nápomocný historik umění Jan Dienstbier z Ústavu dějin umění AV ČR, v. v. i., který představil knihu dne 14. prosince 2023 rožmitálské veřejnosti. Ve své přednášce se věnoval mimo jiné vyobrazení samotného krále a potvrdil, že se jedná o Jiřího z Poděbrad, který je v knize několikrát namalovaný se svými typickými kudrnami, plnými tvářemi, ale nikdy s mohutným knírem, na který jsme na jiných jeho portrétech zvyklí.

Modlitební knihu Jiřího z Poděbrad najdete ve stálé expozici Podbrdského muzea. Listovat v ní můžete na dotykovém displeji, kde si lze jednotlivé iluminace i texty libovolně přiblížit. Skutečnou velikost publikace (10 x 15 cm) ukazuje její napodobenina. Za grafické zpracování této části expozice děkujeme Janu Málovi a za výrobu kopie svázané v kůži děkujeme Janu Bondrovi z Třebeska. ■

FOTO: ARCHIV MUZEA

Digitalizace kulturního dědictví: Na jakou technologii vsadit?

Poslední roky rezonuje digitalizace napříč kulturním segmentem. Nastavit správnou metodiku, zorientovat se v dostupných technologiích a vše propojit do smysluplného a efektivního celku může být někdy pořádný oříšek. V tomto článku přinášíme přehled osvědčených i nových technologií, které by neměly uniknout vaší pozornosti.

Skenování ve 3D

Co vlastně 3D digitalizace znamená? Pokud se bavíme o 3D digitalizaci exponátů v kulturním segmentu, můžeme se vydat po dvou technologických cestách. Obě mají svá pro a proti a mohou se vzájemně doplňovat.

Ruční 3D skenery je možné využít pro digitalizaci těch nejmenších, ale i větších předmětů, a to v různých prostředích. Laserové ruční 3D skenery dovolují věrně zachytit geometrii objektu. Nejnovější technologie aplikující optické snímání a strukturované světlo umožní zachytit i texturu a barvy povrchu.

Druhou cestou je fotogrammetrická metoda, tedy vytvoření 3D modelu ze sady fotografií. Preferuje se, pokud je prioritou vysoká věrnost textur, barev a celková vizuální kvalita modelu. Pokud je cílem

efektivněji digitalizovat větší množství exponátů, vyplatí se použít fotogrammetrický systém pro automatizované focení, který umožňuje zachytit velké množství snímků z mnoha úhlů a následně pomocí sofistikovaného software vygenerovat 3D modely.

Příkladem takového systému je technologie **PhotoRobot FRAME Art**, která byla nedávno představena českému kulturnímu odvětví. Umožňuje automatizovaně tvořit sady fotografií menších exponátů a následně generovat 3D

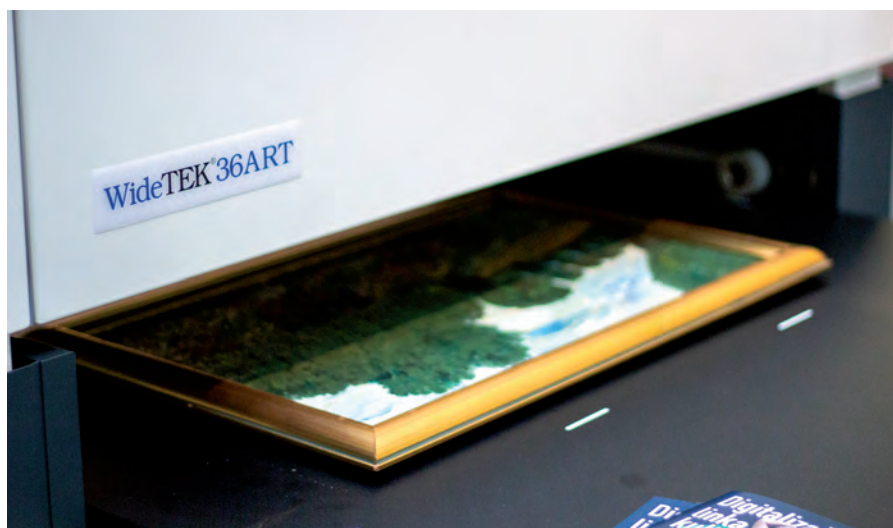
modely. Samotné snímky jsou ve vysoké kvalitě a lze je využít i k dokumentačním a prezentačním účelům. Výhodou dané technologie oproti ručním 3D skenerům je kromě vizuální kvality textur především časová výkonnost. Soubor desítek až stovek fotografií získáte v řádu jednotek minut.

Digitalizace plošných exponátů

K digitalizaci plošných předmětů různých velikostí se využívají zejména skenery, případně fotoaparáty. Jakou technologii ale zvolit, pokud chcete skenovat například obrazy, malby a fragilní originály, u kterých není vhodný žádný kontakt snímané plochy se skenerem? V tomto sektoru se na českém trhu již dobře etabloval skener **WideTEK 36Art**, který umožňuje bezkontaktně skenovat plošné exponáty až do šířky 0,9 metru a délky 2,2 metru. Horkou novinkou je doplnění řady o nový model **WideTEK 60Art**, s nímž lze skenovat až do šířky cca 1,5 metru.

Digitalizace knih a písemností

Pokud zvažujete pořízení knižního skeneru, inspirací může být pohled do světa. Téměř každá národní knihovna nebo

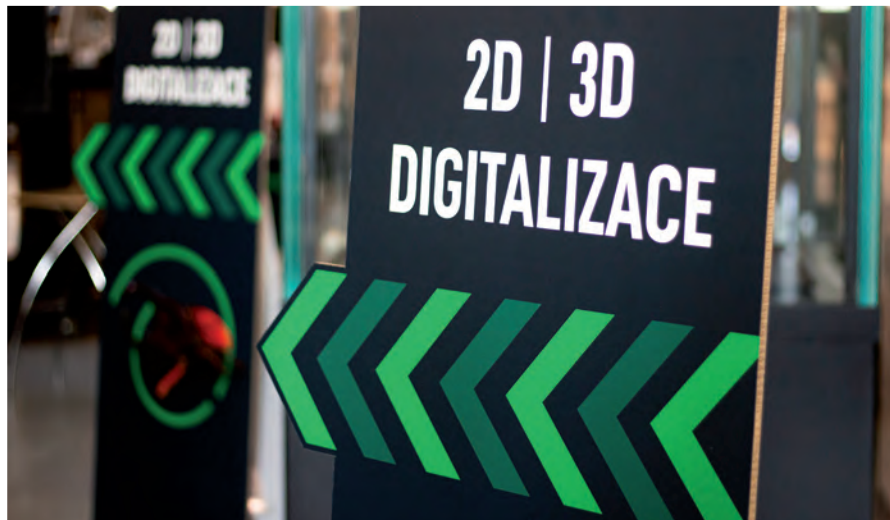

archiv využívá některý z planetárních knižních skenerů Zeutschel OS A, OS C nebo OS Q. Pokud digitalizujete opravdu cenné svazky, zvažte právě řadu Q, případně HQ, která reprezentuje současnou technologickou špičku a zaručuje, že originály nebudete muset za pár let skenovat znovu.

Digitalizační linka

Výběr technologií je ale pouze částí úspěšného digitalizačního procesu. Náročnějším úkolem může být propojení jednotlivých fází digitalizace, navázání na evidenční systém, proces, práce s daty, publikace nebo dodržení správných postupů. Právě na tyto aspekty jsme se zaměřili ve společnosti DGLine, s. r. o. Naším cílem je dodávat skutečně propojené a smysluplné řešení tak, aby výstupem

nebyla pouze změť nepoužitelných obrázků nebo skenů.

Na vlastní oči (i snímáče)

Technologie **PhotoRobot FRAME** a **WideTEK 36Art** mohla odborná veřejnost spatřit v září roku 2023 v Národní

technické knihovně během konference „Digitalizace kulturního dědictví“.

V květnu 2024 proběhne další akce zaměřená na technologické novinky, postupy a zajímavá témata ze světa digitalizace. Pokud máte zájem se zúčastnit, dejte nám vědět na e-mail: info@dgline.cz.

DGline, s. r. o.

Jsme specialisté v oblasti digitalizace kulturního dědictví. Nabízíme komplexní řešení, včetně zpracování odborné metodiky, analýz a konzultací. Nabízíme unikátní řešení kombinující HW a SW určené k digitalizaci, evidenci, k ukládání i publikaci dat kulturních institucí. Dodáváme, zapůjčujeme a servisujeme technologie na 2D i 3D digitalizaci od renomovaných výrobců a vyvíjíme i vlastní specializovaná SW řešení.

Chcete se na něco zeptat? Zavolejte našemu konzultantovi **Jiřímu Exnerovi** na tel.: +420 724 604 372 nebo jej kontaktujte na e-mailu: jiri.exner@dgline.cz

Životní jubileum Vladimíry Durajkové

Ředitelka Jihomoravského muzea ve Znojmě Vladimíra Durajková na konci minulého roku oslavila krásné životní jubileum. Tato sympatická a vždy příjemná dáma většinu svého pracovního života zasvětila muzejnictví a Jihomoravskému muzeu ve Znojmě, kde působí od roku 1988, přičemž od roku 2004 je zde ředitelkou. Vladimíra Durajková působí aktivně v AMG jako členka revizní komise a je také členkou Komise pro muzejní management AMG. Za redakční radu *Věstníku AMG* s ní vedla rozhovor Magdalena Elznicová Mikesková.

Když jste nastoupila do muzea jako vedoucí účetní, napadlo Vás, že byste někdy na svá bedra vzala v pozici ředitelky veškerou tíhu zdejší muzejní práce?

Upřímně, vůbec mě to nenapadlo. A kdybych nebyla oslovena, abych se do výběrového řízení přihlásila, neudělala bych to. Velmi jsem to zvažovala. Nakonec jsem, ale bez velkých očekávání, přihlášku podala.

FOTO: ARCHIV ZNOJMENSÝ DENÍK.CZ

Co Vás za dobu profesního života v muzeu nejvíce překvapilo?

Mile mne překvapilo, že i přes velmi nízké platové ohodnocení se stále najdou lidé, kteří jsou zapálení pro věc, ochotní v kultuře pracovat, a to i nad rámec pracovní doby a dosahovat výborných výsledků.

Co Vás potěšilo a na co jste nejvíce pyšná?

Těší mě velký zájem škol o edukační programy, které, jak vyplývá i ze zpětné vazby, jsou na vysoké úrovni. Mám radost i ze stále rostoucího zájmu návštěvníků, jenž nepoklesl ani v době covidu. Dále mne těší, že se nám snad již podaří dokončit projekt podpořený z programu IROP a umožňující muzeu další rozvoj.

Vaše instituce spravuje mnoho objektů, který máte nejraději?

Každá pobočka má své kouzlo a potřebuje neustále vylepšovat. Srdeční záležitostí je ale zřícenina hradu Cornštejn. A to nejen svým krásným prostředím, ale asi i výzvou – zlepšovat komfort pro návštěvníky a personál, i přesto, že objekt nelze připojit na vodu, ani elektřinu, průjezd bránou je jen 2 m a samozřejmě i „boj“ s památkáři.

Jak to vnímá rodina a máte čas na nějaké koníčky?

Práce ředitele muzea je často velice psychicky náročná a pohltí velké množství času. Bez dobrého rodinného zázemí a skvělého muzejního kolektivu by se zvládala jen těžko, i s ohledem na to, že si mimo jiné veškeré rekonstrukce a opravy objektů musíme zajistit sami, včetně dotací.

Nacházíme se ve velmi informacemi zahlcené době, do níž výrazně zasahují sociální sítě a média. Jak vnímáte budoucnost muzeí?

Myslím, že to budou mít muzea hodně těžké. Přesto věřím, že se najdou lidé, kteří se budou vracet ke kořenům a budou mít stále zájem o autentické, skutečné předměty vypovídající o našich předcích i době samotné. ■

Přihlaste svůj projekt do Národní soutěže muzeí Gloria musaealis!

Dne **28. února 2024** končí **22. ročník** soutěže! Základní podmínky pro přihlášení se i další informace naleznete na <http://www.gloriamusaealis.cz>.

Nabízíme Vám pomoc při vytipování vhodných projektů a konzultaci při zpracování přihlášky. Dejte nám vědět o svém záměru se přihlásit a neodkládejte vše na poslední dny soutěžního ročníku!

Sekretariát Národní soutěže muzeí Gloria musaealis:

Mgr. Monika Benčová, tajemnice soutěže

Tel.: +420 224 210 037

Mobil: +420 736 438 611

E-mail: gloria@cz-museums.cz

200 LET ČESKÉHO MUZEJNICTVÍ

Kačina 200: Zámek, muzeum a park	č. 3	s. 20
Sto let Masarykova muzea v Hodoníně	č. 4	s. 12
150 let snu o chebském muzeu	č. 6	s. 13
60 let od výjimečné expozice	č. 6	s. 14

NEKROLOG

Vzpomínka na Zdeňku Kubíkovou	č. 1	s. 20
Zemřela Věra Kovářů	č. 4	s. 20
Zemřel Karel Holomek	č. 5	s. 24
Setkávání s Petrem Sommerem	č. 5	s. 24
Loučení s Hugem Mensdorffem-Pouilly	č. 6	s. 24
Zemřel Petr Charvát	č. 6	s. 24

NOVÉ EXPOZICE

Historie okresu Tachov	č. 1	s. 17
Na jevišti světa	č. 2	s. 16
Tramping stále žije	č. 4	s. 15
Nové expozice ve strakonickém muzeu	č. 5	s. 18

NOVÉ PUBLIKACE

Příběh vizovického pečiva	č. 1	s. 29
Lidová kultura na Moravě v zrcadle času	č. 1	s. 29
Do muzejních knihoven	č. 1	s. 30
Názvosloví etnografických sbírek	č. 1	s. 31
Muzejní časopisy Moravy a Slezska do roku 1989	č. 4	s. 28

OHLÉDNUTÍ ZA KONFERENCÍ ICOM

Muzea a nové technologie	č. 1	s. 12
Schopnost překonávat krize	č. 1	s. 14

OTÁZKY PRO NOVÉ ŘEDITELE

Bc. Filip Petlička / Ostravské muzeum	č. 4	s. 16
Mgr. Josef Hais / Muzeum Šumavy Sušice	č. 5	s. 21

PERSONÁLIE

Pavel Ciprian 70	č. 1	s. 18
Vlastimil Vykydal slaví	č. 2	s. 25
Radka Křížková Červená jubilující	č. 3	s. 28
Diskuze je základem demokracie	č. 4	s. 18
Gratulace Jiřině Veselské	č. 5	s. 22
Alej života	č. 5	s. 23
Václav Houfek oslavuje	č. 6	s. 23

PRÁVNÍ PORADNA AMG

Digitální novela občanského zákoníku	č. 1	s. 15
Smluvní pokuta	č. 2	s. 19
Co se chystá v zákoníku práce	č. 3	s. 21
Právní aspekty spolupráce s detektoráři	č. 5	s. 19
Odpovědnost za obsah komentářů na sociálních sítích	č. 6	s. 16

POZVÁNKA NA VÝSTAVU

Portréty ze sbírek muzea Masarykovi v Americe	č. 1	s. 27
Masarykovi v Americe	č. 1	s. 28
Pocta Ludvici Smrčkové	č. 2	s. 31
Pražská Pallas a Moravská Hellas	č. 3	s. 28

PŘÍBĚH MUZEJNÍHO PŘEDMĚTU

Nejen knihy mají své osudy	č. 4	s. 13
Betlém a jeho tvůrce	č. 5	s. 17

RECENZE

Vivat Archevita	č. 2	s. 17
Jičín v dějinách a plno otazníků	č. 4	s. 14
ZeMě	č. 5	s. 28

Z KONFERENCÍ

Co srdce pojí, moře nerozdvojí	č. 4	s. 29
--------------------------------	------	-------

ZPRÁVY

Nový stavební zákon a jeho změny	č. 1	s. 22
Zrození velkoměsta	č. 1	s. 22
Nové výstavní prostory	č. 1	s. 23
Otevřeli jsme Muzeum literatury	č. 1	s. 24
Zaměřeno na loutkářství	č. 2	s. 29
50. výročí Úmluvy o světovém dědictví	č. 2	s. 29
Olomoucké zahájení	č. 3	s. 26
Cena Costy Carrase	č. 3	s. 26
Byli jsme opravdu při tom	č. 3	s. 27
Předávání archeologických nálezů	č. 4	s. 21
Seminář ke změně muzejní legislativy	č. 4	s. 22
Nová muzejní studia	č. 4	s. 22
Autorské právo v muzejní praxi	č. 5	s. 29
Nová metoda zobrazování laků na obrazech	č. 5	s. 30
Nové vedení ČV ICOM	č. 5	s. 30
Nový český minerál škáchait	č. 5	s. 31
Konference Kultura 2024	č. 6	s. 32
První setkání pracovníků církevních muzeí	č. 6	s. 32

Z ČINNOSTI AMG

Zasedání Středočechů v roce 2022	č. 1	s. 25
Podzimní seminář botaniků v Olomouci	č. 1	s. 25
Podzimní seminář etnografů	č. 1	s. 26
Setkání Olomoucké krajské sekce AMG	č. 1	s. 27
Seminář zoologů v Ústí nad Labem	č. 2	s. 26
Knihovna od vedle	č. 2	s. 27
Předávání archeologických nálezů	č. 2	s. 28
Jak vystavovat environmentální témata	č. 3	s. 29
Jarní seminář v Brně	č. 4	s. 23
Jak poutavě oživit historii	č. 4	s. 24
Jedenácté setkání	č. 4	s. 25
Geologický seminář	č. 4	s. 25

Potkali se v Kolíně	č. 4 s. 26
Zasedání Muzeologické komise AMG	č. 4 s. 27
Společné jednání v Jaroměři	č. 4 s. 27
AMG v procesu revize kurikula	č. 5 s. 25
Setkání s ministrem kultury	č. 5 s. 26
Zásady selekce při tvorbě archeologických fondů	č. 5 s. 27
Aktuální trendy muzejní prezentace a edukace	č. 6 s. 25
Podzimní setkání etnografů	č. 6 s. 26
Seminář knihovníků muzeí a galerií	č. 6 s. 27
Setkání v Kroměříži	č. 6 s. 28
Seminář zoologů muzeí	č. 6 s. 29
Konference konzervátorů-restaurátorů	č. 6 s. 30
Setkání se zástupci E.C.C.O.	č. 6 s. 31

TÉMA / MUZEA A SPOLKOVÁ ČINNOST

Spolupráce muzeí se spolky	č. 1 s. 4
Ústecké muzeum a neziskový sektor	č. 1 s. 5
Důl Mayrau a přátelé hornických tradic	č. 1 s. 6
Aktivity v Kloboukách u Brna	č. 1 s. 8
Spolek sběratelů a přátel exlibris	č. 1 s. 9
Spolek přátel Národního muzea	č. 1 s. 10

TÉMA / PREZENTACE SOUDOBÝCH DĚJIN

Dějiny jedné generace současníků	č. 2 s. 4
Proč se zabývat minulostí?	č. 2 s. 5
Rekonstrukce Armádního muzea Žižkov	č. 2 s. 6
Kdo jsou lidé na Hlučínsku	č. 2 s. 7
Mezi eposem a vzpomínkou	č. 2 s. 9
Dotýkat se bolavých míst	č. 2 s. 10
Soudobé dějiny v Národním muzeu	č. 2 s. 11
Jak vystavovat komunistický pohled na dějiny?	č. 2 s. 13
Pamětnická svědectví v expozicích	č. 2 s. 14

TÉMA / GLORIA MUSAEALIS 2022

Velká pestrost	č. 3 s. 4
Výsledky 21. ročníku Národní soutěže muzeí	
Gloria musaealis	č. 3 s. 6
Pořadí prvních deseti míst	č. 3 s. 16
Ohlédnutí za uplynulým ročníkem	č. 3 s. 17
Obnovení soutěže Muzeum roku	č. 3 s. 18
Biela kocka	č. 3 s. 18

TÉMA / AUTORSKÁ PRÁVA V MUZEÍCH

Sbírkové předměty a autorské právo	č. 4 s. 4
Novela autorského zákona	č. 4 s. 5
Muzea versus autorské právo	č. 4 s. 6
Výstavy uměleckých děl optikou licencí	č. 4 s. 7
Zveřejňování sbírek na internetu	č. 4 s. 9
Online prezentace sbírek	č. 4 s. 10

TÉMA / BETLÉMY VE SBÍRKÁCH MUZEÍ

Scéna štedrovečerního zázraku	č. 5 s. 4
Jesličkářství v letech 1923–1948	č. 5 s. 6
Betlémářství za socialismu	č. 5 s. 7
Betlémářství po roce 1990	č. 5 s. 9
Sbírka betlémů Národního muzea	č. 5 s. 10
Sbírkový fond třebechovického muzea	č. 5 s. 12
Příbramské betlémy	č. 5 s. 12
Betlémy Muzea Jindřichohradecka	č. 5 s. 13
Sbírka betlémů v Rostokách	č. 5 s. 14
Betlémy ve sbírce kladenského muzea	č. 5 s. 15

TÉMA / MUZEUM A ZMĚNA VI / THE MUSEUM AND CHANGE VI

Strategie, vize a nové pohledy	č. 6 s. 4
Kulturne a historické dedičstvo na vojnověj línii	č. 6 s. 7
Příležitost pro Afriku	č. 6 s. 8
Digitální kurátor pro malá muzea	č. 6 s. 9
Reakce na útoky ekologických aktivistů	č. 6 s. 10

Festival muzejních nocí 20. ročník

17. května – 15. června 2024

Výzva k účasti

Pro rok 2024 vyhlásila AMG **20. ročník Festivalu muzejních nocí**, který proběhne ve dnech 17. května až 15. června 2024.

Národní zahájení festivalu se uskuteční v pátek 17. května 2024 v Pardubicích.

Uzávěrka přihlášek je do 29. února 2024!

Více informací naleznete na webových stránkách <http://www.muzejninoc.cz>.

Sekretariát AMG:

Mgr. Vendula Potůčková Jurášová
E-mail: adres@cz-museums.cz
Tel. AMG: +420 224 210 037

Bechyně

Mezinárodní muzeum keramiky

Heide Warlamis: Výběr z tvorby od 80. let 20. století do současnosti 1. 3. – 19. 5. 2024

Městské muzeum Bechyně

Pavel Čech: Ilustrace pro děti 6. 4. – 31. 5. 2024

Benátky nad Jizerou

Muzeum Benátky nad Jizerou

Urbanglass: Rodinná sklářská dílna 16. 4. – 30. 5. 2024

Benešov

Muzeum umění a designu Benešov

Ke štěstí: Novoročenky ze sbírek muzea 29. 11. 2023 – 25. 2. 2024

Sebastiano Tomasso / Aidan Zukowski:

Critters 16. 2. – 31. 3. 2024

O kraji: Praxe, libost, užitek 22. 3. – 18. 5. 2024

Beroun

Muzeum Českého krasu v Berouně

Český kras a jeho lidé aneb Jak krajina mění lidi a lidé krajinu 12. 10. 2023 – 31. 12. 2024

Chemoplast Brno hravě i zdravě 13. 1. – 17. 3. 2024

Bílovec

Kulturní centrum Bílovec

Lubricated like a fox: Ztraceno v překladu grisailleí a kreseb Jana Juříčky 9. 2. – 1. 4. 2024

Zločin a trest v Bílovci 12. 4. – 9. 6. 2024

Blansko

Muzeum Blanenska

Apolenka z Modrotisku 14. 3. – 9. 6. 2024

Blovice

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

Dřevěný čas 24. 11. 2022 – 31. 12. 2027

Pod ochranou svatého Floriána 1. 5. 2023 – 13. 4. 2024

Zapomenutí v proudu času 18. 1. – 16. 3. 2024

V tichosti kvést 21. 3. – 19. 5. 2024

Richard Coudenhove-Kalergi a jeho vize evropského sjednocení 23. 4. – 30. 6. 2024

Boskovice

Muzeum regionu Boskovicka

Čtení pod lavici 26. 10. 2023 – 25. 2. 2024

Jménem zákona, stůj! Z historie četnictva na Boskovicku 26. 10. 2023 – 14. 4. 2024

Brno

Moravská galerie v Brně

Pavel Büchler: Znamky života 22. 9. 2023 – 25. 2. 2024

Falešné vzpomínky / / False Memories 22. 9. 2023 – 25. 2. 2024

Nejkrásnější české knihy 2022 7. 12. 2023 – 29. 3. 2024

Dagmar Hořová 18. 4. – 29. 9. 2024

Jurkovičova vila

J. Berdych Karpelis: Samo sebou 26. 5. 2023 – 31. 3. 2024

Uměleckoprůmyslové muzeum

Made by Fire 17. 11. 2023 – 31. 8. 2024

Lexová / Smetana: Out of the Blue 1. 3. 2024 – 26. 1. 2025

Moravské zemské muzeum

Biskupský dvůr

Babka Blanka Šperková, Marianka, Adam a Dariánka 11. 10. 2023 – 25. 2. 2024

Dietrichsteinský palác

Nastoupil jsem co redaktor: Literatura a literáti v Lidových novinách (1893–1939) 1. 11. 2023 – 3. 9. 2024

Světy ukryté v kameni 8. 11. 2023 – 1. 9. 2024

Kulturní mosty v Evropě: Česká a moravská šlechta po roce 1945 30. 11. 2023 – 7. 4. 2024

Památník Leoše Janáčka

Monogramista T · D: Partitura padajících sněhových vloček 6. 12. 2023 – 8. 3. 2024

Pavilon Anthropos

Když Brnem táhli mamuti 21. 6. 2023 – 31. 12. 2024

Muzeum Brněnska

Vila Löw-Beer v Brně

Ve službě: Z historie četnictva a jihomoravské policie 10. 11. 2023 – 29. 2. 2024

Nico v Brně 17. 1. – 31. 3. 2024

Muzeum města Brna

Poklady špilberské zbrojnice 18. 3. 2023 – 30. 6. 2024

Lesem 7. 9. 2023 – 30. 6. 2024

František Navrátil 5. 10. 2023 – 29. 2. 2024

Druhá tvář Brna 5. 10. 2023 – 29. 2. 2024

20 let špilberských vitráží z taveného skla 4. 12. 2023 – 31. 12. 2024

Vladimír Kiseljov: Srdnatost 11. 1. – 29. 2. 2024

Vila Tugendhat

Iconic houses: Ikony české avantgardy / Autenticita a stylová diverzita 17. 1. – 7. 4. 2024

Muzeum romské kultury

Zdeněk Daniel: Vesmíry / Kosmosa / / Universes 3. 3. 2023 – 17. 3. 2024

Technické muzeum v Brně

Fotografie pod vodou 15. 11. 2023 – 31. 3. 2024

Ariel v českých zemích 24. 1. – 31. 3. 2024

Historie a kultura nevidomých 7. 2. – 31. 12. 2024

Enigma: Tajný svět šifer 27. 3. – 30. 12. 2024

Sto křídel nad Medlánkami duben – červen 2024

Motocykl v proměnách času 8. 4. – 28. 8. 2024

Jízdenky, prosím! 8. 4. – 28. 8. 2024

Bruntál

Muzeum v Bruntále

Sovinecká knihovna 8. 2. – 2. 6. 2024

Ve znamení černého kříže 11. 4. – 31. 10. 2024

Břeclav

Městské muzeum a galerie Břeclav

SEVA pohádka 21. 2. – 5. 5. 2024

Synagoga

Aleš Černý: Na Podluží 9. 2. – 17. 3. 2024

Bystřice pod Hostýnem

Městské muzeum Bystřice pod Hostýnem

Naši: Výstava místních amatérských výtvarníků 13. 4. – 5. 5. 2024

Čáslav

Městské muzeum a knihovna Čáslav

Rytířská kultura 2. 4. – 31. 10. 2024

Galerie

Výtvarníci Čáslavska:

Kamila Ženatá 7. 11. 2023 – 30. 3. 2024

Výtvarníci Čáslavska: Karel Pazderský 2. 4. – 22. 6. 2024

Výstava výtvarného oboru ZUŠ J. L. Dusíka Čáslav	23. 4. – 1. 6. 2024
Výstavní síň	
František Jelínek: Obrazy	27. 2. – 17. 3. 2024
Fotoklub Čáslav	26. 3. – 21. 4. 2024
Vladimír Nosek: Na hranici světla	30. 4. – 26. 5. 2024
Čelákovice	
Městské muzeum v Čelákovících	
Tvrz, muzeum, artefakt	16. 12. 2023 – 30. 6. 2026
Řemesla Polabí 2024	26. 1. – 17. 5. 2024
Česká Lípa	
Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě	
Fischel, lesk a bída: Historie nábytkářské firmy z Mimoně	5. 1. – 10. 3. 2024
K. Křížová / P. Hynek: Na nic nečekej	19. 1. – 17. 3. 2024
Ještědský hřbet	19. 3. – 26. 5. 2024
Kuba Machula: Obrazy	24. 3. – 26. 5. 2024
T. Hájek / M. Janošík: Řezby, fotografie	5. 4. – 16. 6. 2024
Česká Třebová	
Městské muzeum Česká Třebová	
Společenský život hmyzu	19. 1. – 17. 3. 2024
Textilní tradice v České Třebové	12. 4. – 2. 6. 2024
České Budějovice	
Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích	
Tatra: Nákladní i osobní automobily na plakátech a v prospektech (1945–2024)	9. 2. – 12. 5. 2024
Výstava orchidejí, masožravých rostlin, bromélií, kaktusů, sukulentů a dalších	16. 2. – 3. 3. 2024
Velikonoční hry	8. 3. – 1. 4. 2024
Český Brod	
Podlipanské muzeum v Českém Brodě	
Český Brod včera a dnes	27. 6. 2023 – 28. 3. 2024
Cedule pojišťoven z doby Rakouska-Uherska a 1. republiky	16. 4. – 31. 10. 2024
Český Krumlov	
Regionální muzeum v Českém Krumlově	
Tenkrát na hranici: Ostraha hranic na Českokrumlovsku (1918–2007)	2. 3. – 29. 9. 2024
Krajina pod palbou: Vojenský újezd Boletice v proměnách času	2. 3. – 29. 9. 2024
Český Těšín	
Muzeum Těšínska	
Plebiscit 1920 / / Plebiscyt 1920	27. 10. 2023 – 25. 2. 2024
Pokojíčky a domečky pro panenky	13. 3. – 30. 6. 2024
Dačice	
Městské muzeum a galerie Dačice	
Jaroslav Hedbávný: Fotografická zastavení	24. 2. – 14. 6. 2024
Dačická okénka tu žijí s vámi	5. 3. – 2. 6. 2024
Děčín	
Oblastní muzeum v Děčíně	
Námořníci z českých zemí	2. 6. 2023 – 31. 3. 2024
Jak bydlely panenky	2. 6. 2023 – 28. 4. 2024
Dobruška	
Dobrušská muzea	
Pat a Mat	15. 1. 2024 – 15. 3. 2024
Brána recyklace	8. 4. 2024 – 21. 6. 2024
Domažlice	
Muzeum Chodska v Domažlicích	
Pozor! Agentky si zapisují!	1. 2. – 26. 5. 2024
Od Masopustu k Velikonocům	2. 2. – 7. 4. 2024
Dvůr Králové nad Labem	
Městské muzeum ve Dvoře Králové nad Labem	
Výstava modelů lodí, letadel, parních strojků, modelářských motorů a papírových modelů	16. 2. – 17. 3. 2024
Jedinečné pohlednice města ze sbírek muzea	1. 3. – 21. 4. 2024
Originální taneční kostýmy ze soukromé sbírky	5. 4. – 26. 5. 2024
Frenštát pod Radhoštěm	
Muzeum Frenštát pod Radhoštěm	
Keramika nejen v kuchyních našich babiček	30. 11. 2023 – 5. 5. 2024
Frýdek-Místek	
Muzeum Beskyd Frýdek-Místek	
Lubomír Pavelčák: Nevidět neznamená nevnímat	11. 1. – 3. 3. 2024
Čundrování se dřevem	12. 1. – 10. 3. 2024
Josef Lang: Obrázky	16. 1. – 31. 3. 2024
Josef Lang, malíř nenápadný a skromný	25. 1. – 10. 3. 2024
Doma je ve Pstruží: Svět očima malíře Jaromíra Fajkuse	25. 1. – 10. 3. 2024
Fulnek	
Svět Komenského Fulnek	
Janův labyrint	27. 9. 2023 – 30. 9. 2024
Havlíčkův Brod	
Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod	
Hesham Malik: Mizpah, historie Židů v Havlíčkově Brodě	10. 1. – 3. 3. 2024
Veteran club Havlíčkův Brod	15. 3. – 12. 5. 2024
Klášteřínský kostel sv. Rodiny	
Nebe bylo plné hvězd	12. 1. – 29. 2. 2024
Hlinsko v Čechách	
Městské muzeum a galerie Hlinsko	
Martin Šmíd: Velkoformátové kresby	2. 3. – 28. 4. 2024
Muzeum	
S hračkou kolem světa	25. 11. 2023 – 17. 3. 2024
Národní muzeum v přírodě	
Muzeum v přírodě Vysočina	
Památková rezervace Betlém	
Velikonoce na Betlémě	19. 3. – 14. 4. 2024
Hluboká nad Vltavou	
Alšova jihočeská galerie	
Martin Gerboc: Oko za oko, zub za zub!	4. 2. – 12. 5. 2024
Heptameron: Surrealismy a sen renesance	25. 2. – 12. 5. 2024
Hlučín	
Muzeum Hlučínska	
Secese	8. 3. – 9. 6. 2024
Hodonín	
Masarykovo muzeum v Hodoníně	
Mincovní konsorcium (1622–1623): 400 let od prvního státního bankrotu zemí Koruny české	24. 11. 2023 – 24. 3. 2024

Hodonín u Kunštátu

Památník holokaustu Romů a Sintů na Moravě

Českoslovenští piloti v RAF:
Nebeští jezdcí 3. 4. – 31. 10. 2024

Hořice

Městské muzeum a galerie Hořice

Znovuobjevená krása: Zrestaurované vzácné předměty
z textilní sbírky 19. 1. – 31. 3. 2024

Bronislava Bakule Malá / Markéta Zlesáková: Blízké
setkání stejného druhu 2. 2. – 28. 4. 2024

Galerie plastik a mezinárodní galerie moderního sochařství pod širým nebem – Vrch Gotthard

140 let Střední umělecko-průmyslové školy sochařské
a kamenické v Hořicích 26. 4. – 14. 7. 2024

Hrabyně

Národní památník II. světové války

Netruchlete pro mne: Justiční vražda generála
Heliadora Píky 11. 4. – 30. 11. 2024
Opava jubilejní: Opava a Opavsko za 2. světové
vátky 11. 4. – 30. 11. 2024

Hradec Králové

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Jan Žižka: Husité ve východních
Čechách 23. 6. 2023 – 21. 4. 2024
Kouzlo hraček 10. 11. 2023 – 3. 3. 2024
Co nenašli archeologové? 8. 2. – 24. 3. 2024
Taj jemnosti aneb Návraty domů 5. 4. – 2024

Hranice

Městská kulturní zařízení Hranice

Výstavní síň Stará radnice
Sto let uměleckého vzdělávání 15. 2. – 14. 4. 2024
Hranice poznání 14. 3. – 16. 6. 2024

Hustopeče

Městské muzeum a galerie Hustopeče

Petr Baran: Fotoobrazy 4. 2. – 25. 2. 2024
Vratislav Hnátek: Cesty světla 3. 3. – 24. 3. 2024
Výstava prací žáků hustopečských škol 31. 3. – 28. 4. 2024

Cheb

Muzeum Cheb

150 let snu o muzeu 7. 10. 2023 – 3. 3. 2024

Chomutov

Oblastní muzeum v Chomutově

Setkání po 40 letech 16. 3. – 25. 5. 2024

Chrudim

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Všechno nejlepší! 2. 7. 2023 – 19. 5. 2024

Regionální muzeum v Chrudimi

Za pokladem ztraceného města 7. 3. – 21. 4. 2024
Řemeslo má zlaté dno: Od cechů
po současnost 22. 3. – 31. 8. 2024

Jablunkov

Muzeum trojmezí

Muzikanti, hrajte! Tradiční hudební nástroje
v lidové kultuře 18. 11. 2023 – 31. 3. 2024

Jesenice

Vlastivědné muzeum Jesenice

MŠ a ZŠ Jesenice 7. 3. – 7. 4. 2024
Jiří Měchura: Fotografie 11. 4. – 19. 5. 2024

Jeseník

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Island: Úchvatná země s rozmanitou
přírodou 10. 1. – 25. 2. 2024
Řád německých rytířů v Jeseníkách a arcivévoda
Evžen Habsburský 20. 2. – 2. 6. 2024
NEkostely, NEkaple 5. 3. – 26. 5. 2024

Jičín

Regionální muzeum a galerie v Jičíně

Zdenka Marie Nováková: Vidět hudbu 4. 2. – 24. 3. 2024
Petr Raška: Součást 7. 4. – 12. 5. 2024

Jihlava

Dům Gustava Mahlera

Horácký fotoklub Jihlava 7. 12. 2023 – 3. 3. 2024
Gustav a Gustav: Výstava ke 100. výročí narození malíře
a ilustrátora Gustava Kruma 17. 4. – 9. 6. 2024

Muzeum Vysočiny Jihlava

Islandské ledoptikum 20. 2. – 1. 4. 2024
Keltové a Germáni na periferii 14. 12. 2023 – 30. 6. 2024
Pocta Alfredu Habermannovi 11. 1. – 24. 3. 2024
Lucemburská Jihlava v písemných a hmotných
pramenech (1310–1437) 1. 2. – 29. 2. 2024
Malý ateliér 7. 2. – 1. 4. 2024
Tomáš Záborec: Dřevomalby 4. 4. – 2. 6. 2024

Jilemnice

Krkonošské muzeum Jilemnice

Ve znamení tří pštrosích per 18. 6. 2023 – 28. 4. 2024
Krkonoš, pán Krkonoš 28. 10. 2023 – 8. 9. 2024
Ejhle saně, hurá na ně! 2. 12. 2023 – 17. 3. 2024
Příběh mého otce 22. 3. – 26. 5. 2024

Jindřichův Hradec

Muzeum Jindřichohradecka

Tonda Málek forever 6. 4. – 22. 9. 2024

Kostel sv. Jana Křtitele s klášteřem minoritů

Nežárecké předměstí 1. 4. 2024 – 6. 1. 2025

Kačina u Kutné Hory

Národní zemědělské muzeum Kačina

Muzeum českého venkova
Zázračné divadlo barokního světa 16. 8. 2021 – 5. 5. 2025
Strašidla a duchové Kačiny 23. 10. 2023 – 31. 12. 2024

Kadaň

Městské muzeum v Kadani

Skrz na skrz 29. 2. – 5. 5. 2024
Švédské šance: Krušné hory v době
Třicetileté války 6. 4. – 28. 10. 2024

Karlovy Vary

Muzeum Karlovy Vary

Pavla Fořtová Šámalová: Ornamenty starého
Egypta 17. 1. – 17. 3. 2024
Zlaté mince Ptolemaiovců 17. 1. – 17. 3. 2024

Kladno

Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně

Kořeny 14. 2. 2024 – 5. 1. 2025

Klatovy

Galerie Klatovy/Klenová

Galerie U Bílého jednorožce v Klatovech
West Point 2024 27. 1. – 31. 3. 2024
Lino 2001 27. 1. – 30. 4. 2024

Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech			
Jana Brožová: Známa / Neznámá	24. 1. – 12. 5. 2024		
Klenová			
Galerie Klatovy/Klenová			
Václav Kopecký: Always now	24. 3. – 26. 5. 2024		
Stopy v písku: Tvorba ze sbírek galerie (1900–1959)	24. 3. – 19. 5. 2024		
Cesta 2024	24. 3. – 26. 5. 2024		
Kolín			
Regionální muzeum v Kolíně			
Dvořákovo muzeum pravěku			
Ozdoby dávné doby	10. 6. 2022 – 4. 6. 2024		
Veigertovský dům			
Lichtenštejnové: 400 let knížecího rodu v Čechách	21. 2. – 15. 9. 2024		
Červinkovský dům			
Od hospodyňky k femme fatale: Obraz ženy ve výtvarném umění	6. 10. 2023 – 14. 4. 2024		
Kopřivnice			
Muzeum nákladních automobilů Tatra Kopřivnice			
Tatra ve službách skautů	24. 1. – 30. 9. 2024		
Kouřim			
Muzeum Kouřimska v Kouřimi			
Koloniál pana Bajzy	29. 3. – 28. 10. 2024		
Králíky			
Městské muzeum Králíky			
Lukáš Dvořák: Odstín kontrastu	11. 1. – 29. 2. 2024		
Kralovice			
Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici			
Jak se dělá zázrak	30. 1. – 7. 4. 2024		
Medaile Marie Uchytílové	6. 2. – 21. 4. 2024		
Vladivoj Havlíček: Malby	9. 4. – 2. 6. 2024		
Krajina a plaské dvory	23. 4. – 23. 6. 2024		
Kralupy nad Vltavou			
Městské muzeum v Kralupech nad Vltavou			
Sklo pro krásu a užitek	19. 1. – 24. 2. 2024		
Krnov			
Městské muzeum v Krnově			
Historie města Krnov: 770 let	1. 1. – 31. 3. 2024		
Poklady z půdy	6. 1. – 31. 3. 2024		
Dějiny udatného národa českého	1. 2. – 31. 3. 2024		
Ottovy Čechy: Obraz země (1883–1908)	15. 2. – 31. 3. 2024		
Heliodor Píka a čs. zahraniční odboj	5. 4. – 23. 6. 2024		
My čtyři	6. 4. – 26. 5. 2024		
Kroměříž			
Muzeum Kroměřížska			
Evropa z ptáčích perspektivy	2. 2. – 17. 3. 2024		
Barevné světy Tomáše Vosolsobě	1. 3. – 2. 6. 2024		
Někdo to rád sušené	12. 4. – 22. 9. 2024		
Kutná Hora			
Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory			
Sankturinovský dům			
Diametrální řez: Výběr ze sbírek galerie (1996–2023)	3. 2. – 24. 3. 2024		
Galerie Středočeského kraje			
O tobě: Z nejmladší ženské malby a sochy	4. 2. – 18. 8. 2024		
Jiří Straka: Mlčení	4. 2. – 18. 8. 2024		
Vratislav Karel Novák: Stále v pohybu	18. 2. – 8. 9. 2024		
Martina Skala: Voyage	18. 2. – 23. 6. 2024		
Eva Švankmajerová / Jan Švankmajer: Disegno interno	3. 3. – 4. 8. 2024		
České muzeum stříbra			
Hrádek			
Ve stínu pyramidy	29. 3. – 30. 11. 2024		
Kutná Hora husitská	5. 4. – 13. 10. 2024		
Kamenný dům			
Kutnohorská varhanářská škola	5. 4. – 30. 11. 2024		
Kyjov			
Vlastivědné muzeum Kyjov			
Vlastík aneb Vzpomínka na nevšedního člověka	14. 4. – 16. 6. 2024		
Lanškroun			
Městské muzeum Lanškroun			
XVII. Triennale českého exlibris	27. 1. – 28. 4. 2024		
Lány			
Muzeum T. G. Masaryka v Lánech			
Jakub Joachim: Lesy, louky, lány	10. 11. 2023 – 18. 2. 2024		
Významné návštěvy u T. G. M. v Lánech	9. 3. – 2. 6. 2024		
Letohrad			
Kulturní centrum Letohrad			
Městské muzeum			
Boudo, budko aneb Jak se bydlí v přírodě	15. 1. – 2. 3. 2024		
Jaro v muzeu	11. 3. – 30. 3. 2024		
Kaple sv. Jana Nepomuckého v obrazech	4. 4. – 19. 5. 2024		
Fotografie Jaroslava Tichého	15. 4. – 22. 5. 2024		
Výstava dortů	27. 4. 2024		
Liberec			
Oblastní galerie v Liberci			
Staletím navzdory	10. 11. 2023 – 25. 2. 2024		
Jiří David: Nebezpečné vázy	10. 11. 2023 – 25. 2. 2024		
Ivana Lomová: Ticho	8. 3. – 26. 5. 2024		
Josef Baier: Sound Shapes	8. 3. – 26. 5. 2024		
Severočeské muzeum v Liberci			
Cesty průmyslu	9. 11. 2023 – 3. 3. 2024		
Symbiosis	25. 1. – 9. 6. 2024		
František Štorm	15. 2. – 26. 5. 2024		
Za hranice animace: Voděná loutka v českém filmu	14. 3. – 2. 6. 2024		
Lidice			
Památník Lidice			
Slzy všech lidí jsou stejné	16. 11. 2023 – 1. 5. 2024		
Lidická galerie			
Remember Lidice: Nová konstelace	16. 9. 2023 – 3. 3. 2024		
Intimita, oddanost, vášeň	16. 9. 2023 – 3. 3. 2024		
Litoměřice			
Oblastní muzeum v Litoměřicích			
Historie staré radnice	1. 1. – 31. 12. 2024		
Rekonstrukce staré radnice	1. 1. – 31. 12. 2024		
Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích			
Dagmar Filípková: Pouť krkonošská a jiné krajiny	23. 2. – 26. 5. 2024		
Martin Mainer: Dežavy II.	8. 3. – 26. 5. 2024		

Litomyšl

Regionální muzeum v Litomyšli

- Litomyšl na fotografiích Miroslava Škrdly
(1970–1975) 28. 9. 2023 – 18. 2. 2024
Krása nostalgie: Historické kočárky, hračky
a dobová móda ze sbírek
Renáty Glanznerové 5. 12. 2023 – 3. 3. 2024
Bedřich Smetana a Litomyšl 3. 3. – 15. 9. 2024

Litovel

Muzeum Litovel

- Patchwork, sešívané umění 27. 1. – 28. 4. 2024

Lomnice nad Popelkou

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou

- Smetana zapomenut v kameni aneb Výlety
zapomínky 2. 3. – 21. 4. 2024

Louny

Galerie Benedikta Rejta v Lounech

- Tichý, Smutný / Smutný, Tichý 22. 2. – 28. 4. 2024

Oblastní muzeum v Lounech

- Poklady ze švartny 16. 1. – 21. 4. 2024
Dobrodružství cyklistiky: Éra vysokého kola
v Čechách 23. 1. – 7. 4. 2024

Luhačovice

Muzeum Luhačovického Zálesí

- Bude zima, bude mráz 10. 11. 2023 – 17. 3. 2024

Mělník

Regionální muzeum Mělník

- Tereza Balcarová: Malířské skici 9. 1. – 17. 3. 2024
Tajemný svět fantazie: Když sny ožijí 19. 1. – 25. 2. 2024
Museum pro futuro 25. 1. – 3. 3. 2024
Lidé odvedle 26. 1. – 3. 3. 2024

Mikulov na Moravě

Regionální muzeum v Mikulově

- Autor restaurátor 28. 3. – 30. 11. 2024
Výběr ze zlatého fondu Národního muzea
fotografie 4. 4. – 30. 6. 2024

Mladá Boleslav

Kultura města Mladá Boleslav

Městský palác Templ

- Robert Vano: Memories 15. 2. – 17. 3. 2024

Galerie Sbor českých bratří

- Z ledu ven 31. 3. – 30. 4. 2024

Galerie pod Věží

- Venus foto 19. 3. – 24. 4. 2024

Muzeum Mladoboleslavska

- Almara Stories 29. 4. 2023 – 31. 3. 2024
Mladoboleslavský graduál Janička Zmilelého
z Písku 29. 4. 2023 – 31. 3. 2024
Mladá Boleslav z letadla 10. 1. – 28. 4. 2024
Příběh mince: Moneta Terra Bohemiae 16. 1. – 28. 4. 2024
Kalvárie 13. 2. – 21. 4. 2024

Letecké muzeum Metoděje Vlacha

- Ze srdce Evropy do všech
jejích koutů 27. 10. 2023 – 31. 3. 2024

Mohelnice

Muzeum Mohelnice

- Co šeptají andělé 25. 11. 2023 – 3. 3. 2024
Cesty k domům 14. 3. – 9. 6. 2024

Most

Oblastní muzeum a galerie v Mostě

- Minerály ze sbírky
Ladislava Blahy 22. 10. 2023 – 31. 3. 2024
Hesham Malik: Skrytá tajemství Indie 19. 1. – 7. 4. 2024

Napajedla

Muzeum Napajedla

- Jan Ambrůz: Brnkání 1. 2. – 28. 4. 2024

Nové Město na Moravě

Horácká galerie v Novém Městě na Moravě

- Sochy pod novoměstskou oblohou:
Jan Hendrych 12. 5. 2023 – 30. 4. 2024
Martin Jelínek: Láska 24. 1. – 24. 3. 2024

Horácké muzeum a Informační centrum

- Pernštejnské ženy a Evropa 2. 2. – 19. 5. 2024

Nové Město nad Metují

Městské muzeum Nové Město nad Metují

- Dušan Vrchoslav 15. 2. – 27. 4. 2024

Nové Strašecí

Muzeum Nové Strašecí

- Luděk Dvořák: Rozmanitost 25. 1. – 3. 3. 2024
Nábytek pro panenky: Sběrka
Lukáše Novotného 7. 3. – 21. 4. 2024
ZŠ Nové Strašecí 25. 4. – 9. 6. 2024

Nový Bor

Sklářské muzeum Nový Bor

- Revive lithyalin! 24. 11. 2023 – 31. 3. 2024
100x Pavel Hlava 15. 3. – 31. 5. 2024

Olomouc

Vlastivědné muzeum v Olomouci

- Průmyslové muzeum císaře Františka Josefa
v Olomouci 15. 12. 2023 – 28. 4. 2024
Nejstarší fotografie Olomouce 2. 2. – 31. 3. 2024

Opava

Slezské zemské muzeum

Historická výstavní budova

- Opava jubilejní: Osobnosti známé
i neznámé 22. 2. – 3. 11. 2024
Opava jubilejní: Poklady městského
muzea 22. 2. – 3. 11. 2024
Opava jubilejní: S malíři po opavských
zákoutích 22. 2. – 3. 11. 2024

Památník Petra Bezruče

- Srdce a domov: Literární tradice a současnost
Opavska 15. 2. – 31. 12. 2024

Ostrava

Národní zemědělské muzeum Ostrava

Muzeum potravin a zemědělských strojů

- Zemědělství 4.0 5. 4. 2022 – 28. 2. 2024
Na pole / Na motokole 15. 4. 2023 – 15. 4. 2024
Ukrajinská pole orná a válečná 26. 9. 2023 – 31. 7. 2024

Ostravské muzeum

- Sandarmoch: Kde stromy mají tváře 9. 2. – 26. 5. 2024

Pardubice

Gočárova galerie

Automatické mlýny

- Blouděním k sobě 29. 9. 2023 – 31. 3. 2024
Martin Janíček: Vnitřní systém 24. 1. – 31. 3. 2024

Dům U Jonáše

Nadchnout ilustrací: Knihy a projekty ateliéru
 Renáty Fučíkové 9. 11. 2023 – 3. 3. 2024
 Matej Al-Ali: Framing 6. 12. 2023 – 3. 3. 2024
 Dana Bartoníčková / Martin Žák: Waxed 20. 3. – 9. 6. 2024

Východočeské muzeum v Pardubicích

Vlastimil Raška: Mizející svět 5. 5. 2023 – 21. 4. 2024
 Zahraj si Pardubice! 24. 11. 2023 – 8. 9. 2024
 Srdce ze dřeva 1. 12. 2023 – 25. 2. 2024

Paseky nad Jizerou
Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou

Pasecké pohlednice 1. 4. 2023 – 30. 4. 2024
 Pasecká léčitelka
 Květa Patočková 3. 12. 2023 – 31. 10. 2024

Pavlov
Archeopark Pavlov

Jak jsme (lovili) kopali mamuty 5. 4. – 23. 6. 2024

Písek
Prácheňské muzeum v Písku

Jihočeské archeologické toulky
 Jiřího Fröhlicha 5. 2. – 17. 2. 2024
 Jitka Petrášová: Walk together side by side 1. 3. – 5. 5. 2024
 Teodor Buzu / Pavel Klima / Vít Pavlík:
 EX Tempore 1. 3. – 14. 4. 2024

Plasy
Centrum stavitelského dědictví Plasy

Tradiční stavitelství za císaře
 Franze Josefa 27. 3. – 28. 10. 2024
 Tatra 77a: Od zázraku k vraku a zpět 27. 3. – 28. 10. 2024
 Motocykly ČZ s příběhem 27. 3. – 28. 10. 2024

Plzeň
Západočeská galerie v Plzni

Umění prodat (se): Umělec ve spárech trhu
 19. století 1. 3. – 2. 6. 2024

Výstavní síň Masné krámy

„... a viděl jsem nové nebe a novou zemi...“ 4. 10. 2023 – 3. 3. 2024

Západočeské muzeum v Plzni

Bezobratlí kolem nás 21. 4. 2023 – 3. 3. 2024

Muzeum loutek

Svoboda, můj domov 18. 9. 2023 – 31. 5. 2024

Poděbrady
Polabské muzeum

Svatí Mistra Theodorika a Mistra Třeboňského oltáře
 v kopiích Ladislava Čáslavského 24. 11. 2023 – 31. 3. 2024
 Z historie domácích strojků 12. 12. 2023 – 30. 9. 2024

Polička
Městské muzeum a galerie Polička
Centrum Bohuslava Martinů

Vzhůru do středověku! 4. 2. – 21. 4. 2024
 Velikonoční výstava 3. 3. – 7. 4. 2024

Praha
Chvalský zámek

H. Zmatlíková dětem: 100 let 18. 11. 2023 – 12. 5. 2024

Museum Kampa – Nadace Jana a Medy Mládkových

Jindřich Boška / František Dörfl: Stálost
 variace 9. 12. 2023 – 10. 3. 2024

Michael Rittstein: Nohy na stole 9. 12. 2023 – 10. 3. 2024
 Milan Maur: Stíny, rastry, doteky 10. 2. – 1. 4. 2024
 Preparing for Darkness, vol. 8 22. 3. – 19. 5. 2024

Museum Montanelli

Dangerous love: O lásce očima žen 18. 10. 2023 – 30. 4. 2024

Muzeum hlavního města Prahy
Clam-Gallasův palác

V umění volnost 5. 12. 2023 – 30. 4. 2024

Studijní a dokumentační centrum Norbertov

Vila Tugendhat ve fotografii M. Budíka 8. 2. – 26. 5. 2024

Národní galerie v Praze
Palác Kinských

Na led! Hokej a bruslení v obrazech 26. 4. – 27. 10. 2024

Národní galerie v Praze
Schwarzenberský palác

Agostino Carracci a Benátky 20. 2. – 2. 6. 2024

Veletržní palác

Milena Dopitová: Even Odd 10. 11. 2023 – 3. 3. 2024

Žádný pocit netrvá věčně: Sběrka solidarity
 ve Skopji 22. 3. – 29. 9. 2024

Filomena Borecká: Dech tichých

myšlenek 22. 3. – 8. 9. 2024

Národní pedagogické muzeum a knihovna
J. A. Komenského

Cesta kolem světa za 45 minut: Za obzory školního
 zeměpisu a dějepisu 1. 12. 2023 – 31. 10. 2024

Národní technické muzeum

Sto let je jen začátek:

Český rozhlas (1923–2023) 17. 5. 2023 – 18. 2. 2024

Antonín Viktor Barvitijs: Moderní architekt

za času historismu 31. 5. 2023 – 28. 4. 2024

Dveře budoucnosti dokořán 28. 6. 2023 – 31. 3. 2024

Bourec v plastiku: Výroba umělých textilních vláken

v Československu 10. 10. 2023 – 25. 2. 2024

Bezpečnost především: 50 let crash testů

vožů Škoda 25. 10. 2023 – 26. 5. 2024

Santini a svět jeho architektury

(1723–2023) 7. 12. 2023 – 5. 1. 2025

Petrof 160: Klavír jako technické

dílo 10. 4. 2024 – 31. 1. 2025

Národní zemědělské muzeum

Kde fondy EU pomáhají: Zemědělství

a rozvoj venkova 9. 1. – 28. 4. 2024

Ukryto v muzeu: Výstava V2023011 25. 1. – 5. 8. 2024

Šaty dělají člověka i v zemědělství 5. 2. – 30. 9. 2024

Novoměstská radnice

STOpy Pravoslava Rady 25. 1. – 3. 3. 2024

Photocontest 20. 3. – 7. 4. 2024

Památník národního písemnictví
Muzeum literatury

Krásná kniha: 30 let nakladatelství

Aulos 1. 12. 2023 – 31. 3. 2024

Poštovní muzeum

Tvoříte? Fotím! 27. 10. 2023 – 21. 4. 2024

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Lobmeyr Vídeň: 200 let

s českým sklem 23. 11. 2023 – 17. 3. 2024

Kabinety: Mistrovská díla uměleckého řemesla
 16. a 17. století z českých sbírek 6. 12. 2023 – 17. 3. 2024

Galerie Josefa Sudka
 Zdeněk Merta / Jiří Stivín: Tváře 2. 3. – 9. 6. 2024

Vojenský historický ústav Praha
Armádní muzeum Žižkov
 1943: Československá armáda na východní frontě 9. 11. 2023 – 31. 3. 2024

Prachatice

Prachatické muzeum
 Proměny prachatického okresu ve 20. století 13. 4. 2023 – 20. 3. 2024
 Hasiči: Historie hasičstva v okrese Prachatice 21. 3. – 9. 6. 2024

Prostějov

Muzeum a galerie v Prostějově
 Luděk Bárta / Miloš Karásek:
 RE-WOLKER 2. 2. – 26. 5. 2024
 M. Zajaček / M. Karásek: Wolkerovy lásky 2. 2. – 26. 5. 2024
 Milování v přírodě 15. 2. – 19. 5. 2024
 Restaurování: Křížová cesta 23. 2. – 30. 6. 2024

Špalíček
 Miloň Novotný: Síla okamžiku 24. 11. 2023 – 18. 2. 2024
 HaDivadlo 50: Začalo to v Prostějově! 22. 3. – 2. 6. 2024

Předklášteří

Podhorácké muzeum
 Hračka v dřevě ukrytá 11. 12. 2023 – 25. 2. 2024

Přerov

Muzeum Komenského v Přerově
 Teď je železný věk: Doba halštatská v srdci Moravy 19. 12. 2023 – 28. 4. 2024
 Rok v přírodě: Výukové obrazy ze sbírky muzea 4. 1. – 31. 3. 2024
 Kdo je Noe? Starý zákon na školních obrazech 23. 2. – 28. 7. 2024
 Katolická liturgie v obrazech 23. 2. – 28. 7. 2024
 120 let parku Michalov 3. 4. – 27. 10. 2024

Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově
 Kvetoucí zahrada 16. 1. – 31. 3. 2024
 Příroda rukou krajkářky 16. 1. – 29. 2. 2024

Přeštice

Dům historie Přešticka
 Jaroslava Papežová / Marie Soukupová / Josef Hodl:
 Barevné dědictví 26. 1. – 25. 2. 2024
 Prázdninové svezení s mašinkami 31. 1. – 25. 2. 2024
 Přeštice na starých pohlednicích, mapách a obrazech 5. 3. – 15. 5. 2024
 Elegance, která nestárne 5. 3. – 15. 5. 2024

Příbor

Centrum tradičních technologií Příbor
 Urob si sám: Co dovedou kutilové 31. 10. 2023 – 24. 2. 2024

Příbram

Hornické muzeum Příbram
 Křemenné hmoty Brd a Podbrdská 1. 3. 2023 – 27. 12. 2024

Svatohorské poutní muzeum
 Svaté relikvie a jejich kult 27. 7. 2021 – 31. 12. 2024
 Požár Svaté Hory 1. 10. 2021 – 31. 12. 2024

Příkazy

Národní muzeum v přírodě
Hanácké muzeum v přírodě
 Zranitelné stavební dědictví 17. 6. 2023 – 30. 9. 2024

Rajhrad

Památník písemnictví na Moravě
 Pod křídly andělů aneb Betlémy 1. 11. 2023 – 29. 2. 2024
 Co rok dal 1. 12. 2023 – 29. 2. 2024

Rakovník

Muzeum T. G. M. Rakovník
 Záhada zlatých šperků 28. 6. 2022 – 26. 6. 2024
 Jindřich Richter: Jazzové legendy na fotografiích 1. 2. – 17. 3. 2024
 Adam z Veleslavína a jeho tisky: Sbíрка 21. 3. – 2. 6. 2024
 Petra Bílka 21. 3. – 2. 6. 2024

Galerie Samson – Café
 Eduard Šašek: Průřez tvorbou 9. 1. – 23. 2. 2024
 Díky, tati: Obrazy Jany Redlové a Jana Grünwalda 27. 2. – 12. 4. 2024
 Kateřina Pouzová: Příroda kolem nás 16. 4. – 24. 5. 2024

Rabasova galerie Rakovník
 Sochaři Vladislav Turský a Jan Turský 8. 2. – 21. 4. 2024

Nová síň pod Vysokou bránou
 Jiří Anderle: Sto obrazů 26. 10. 2023 – 25. 2. 2024

Výstavní síň na radnici
 Tomáš Kališ: Cesty 18. 1. – 25. 2. 2024

Rokycany

Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech
 Bible kralická 20. 10. 2023 – 24. 3. 2024
 Století české panenky 3. 11. 2023 – 25. 2. 2024
 Cesty české vědy 2. 12. 2023 – 12. 5. 2024

Roudnice nad Labem

Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem
 Proměnlivá expozice: Krajina / Válka / / Postava 10. 11. 2023 – 26. 5. 2024
 Alžběta Kumstátová: Bezprostřední poznání 23. 2. – 19. 5. 2024
 David Možný: Without you 23. 2. – 26. 5. 2024

Podřipské muzeum
 Z minulosti podřipských občanských spolků 15. 11. 2023 – 15. 3. 2024
 Motivy české krajiny a přírody 23. 12. 2023 – 26. 4. 2024

Roztoky u Prahy

Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy
 Pod vodou i nad vodou: Fauna a flóra středního a dolního Povltaví 2. 6. 2023 – 31. 3. 2024
 Betlémy ze sbírek muzea 10. 11. 2023 – 25. 2. 2024
 Kočovní herna Sládkovna 15. 12. 2023 – 28. 4. 2024
 Vojtěch Kubašta 5. 4. – 31. 7. 2024
 V zajištění překladu 12. 4. – 31. 7. 2024

Rožmitál pod Třemšínem

Podbrdské muzeum
 Magdaléna Kolářová: Pocity 2. 3. – 14. 4. 2024
 Ivo Burian: Sumarizace 19. 4. – 19. 5. 2024

Rožnov pod Radhoštěm

Národní muzeum v přírodě
Valašské muzeum v přírodě
 Jaroňci: Umění a srdce Valašska 18. 5. 2023 – 31. 3. 2024

Rumburk
Muzeum Rumburk

Po stopách minerálů České republiky
i dalekého vesmíru 5. 6. 2023 – 31. 5. 2024

Rychnov nad Kněžnou
Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Dějiny udatného českého národa 27. 4. – 31. 10. 2024

Radek Drahý / Tomáš Chlud: Příběhy z Orlických hor
v komiksech 27. 4. – 31. 10. 2024

Orlická galerie

Jan Trampota: Orlické hory baladické 27. 4. – 9. 6. 2024

Z Potštejna do Orlických hor: Náš kraj v díle
bratří Liebscherů 27. 4. – 9. 6. 2024

Kreslím, tedy jsem: Příběh výtvarné dílny 27. 4. – 9. 6. 2024

Rýmařov
Městské muzeum Rýmařov

Adriena Šimotová / Jindřich Štreit: Společná
setká(vá)ní 2. 3. – 28. 4. 2024

Sedlčany
Městské muzeum Sedlčany

Česká vrcholná gotika v modelech 11. 2. – 1. 3. 2024

Zdeněk Štoviček: Svou cestou 7. 3. – 21. 4. 2024

Eliška Junková a Jaroslav Falta 25. 4. – 2. 6. 2024

Semily
Muzeum a Pojizerská galerie Semily

Dva póly jedněch dějin 6. 10. 2023 – 17. 3. 2024

Petr Fuchs: Včera, dnes a zítra 12. 1. – 25. 2. 2024

Skuteč
Regionální muzeum Skuteč

Oka-mžiky 16. 1. – 10. 3. 2024

Historie sportu ve Skutči 30. 1. – 10. 3. 2024

Slavkov u Brna
Zámek Slavkov – Austerlitz

Musaion: 100 let od založení muzea 24. 3. – 31. 5. 2024

Soběslav
Blatské muzeum v Soběslavi
Smrčkův dům

18. výstava keramiky 27. 4. 2024 – 25. 5. 2024

Sokolov
Muzeum Sokolov

Sopky 27. 1. – 31. 3. 2024

FOS 10. 4. – 5. 5. 2024

Sovinec
Muzeum v Bruntále
Hrad Sovinec

Vojtěch Ondrák: Tři tváře Sovince 29. 3. – 31. 10. 2024

Strakonice
Muzeum středního Pootaví Strakonice

Jaro (před)křesťanské 23. 2. – 1. 4. 2024

Cín 1. 3. – 29. 12. 2024

Josef Synek: Obrazy 3. 4. – 12. 5. 2024

Stříbro
Městské muzeum ve Stříbře

Staré Stříbro ve fotografiích 21. 11. 2023 – 20. 2. 2024

Svitavy
Městské muzeum a galerie ve Svitavách

Jan Vičar: Nomád a moje ponožky 22. 1. – 3. 3. 2024

Štramberk
Muzeum Šipka Štramberk

Jan Lukášek: Muž, který létal
s motýly 3. 5. 2023 – 30. 4. 2024

Šumperk
Vlastivědné muzeum v Šumperku

Dagmar Koverdinská: Dřevěné
sochy 8. 12. 2023 – 17. 3. 2024

Svitlana Korytko: Masking Tape 2. 2. – 24. 3. 2024

Jan Zajíc (1950–1969) 6. 2. – 17. 3. 2024

Cesty křemene 9. 2. – 14. 4. 2024

Dílo Adolfa Kašpara v historických
románech 23. 3. – 31. 8. 2024

Jak bydlí ptáci aneb Vše o ptačích
hnízdech 26. 3. – 31. 5. 2024

Udělej si sám 25. 4. – 31. 8. 2024

Tábor
Husitské muzeum v Táboře
Stará táborská radnice

Jan Žižka z Trocnova 26. 3. 2024 – 29. 3. 2025

Tachov
Muzeum Českého lesa v Tachově

Příroda v zimě 14. 11. 2023 – 29. 2. 2024

Kraslice 12. 2. – 17. 3. 2024

70 let v klášteře 5. 3. – 30. 4. 2024

Teplice
Regionální muzeum v Teplicích

Harry Potter aneb Mudlové, přijedte
express 25. 6. 2023 – 28. 4. 2024

Jan Kovářik: Exploze do nekonečna /
/ Creptius in Infinitum 9. 2. – 31. 3. 2024

Terezín
Památník Terezín
Malá pevnost

Jiří Kačer 14. 12. 2023 – 28. 2. 2024

Rodinný tábor 1. 3. – 31. 3. 2024

Zůstat člověkem 14. 3. – 9. 6. 2024

Muzeum ghetta

Richard Glazar (1920–1997):
Muž, který se vzepřel zlu 7. 3. – 2. 6. 2024

Tišnov
Galerie Josefa Jambora

Vendula Chalánková: Stíny
se dlouží 12. 12. 2023 – 25. 2. 2024

Jaroslav Pulicar / Jan Horáček 1. 3. – 14. 4. 2024

Trutnov
Galerie města Trutnova

Zbyněk Šanc: Mezi Trutnovem a koncem
světa 25. 1. – 19. 3. 2024

Vojtěch Horálek: Chrám přátel zeleně
a zahrad 8. 2. – 6. 4. 2024

Muzeum Podkrkonoší v Trutnově

Trutnovsko na starých fotografiích
a pohlednicích I. 23. 2. – 31. 8. 2024

Třebíč
Muzeum Vysočiny Třebíč

Kateřina Rafaelová / Jakub Dvořák: Konec lesa
začátek 26. 1. – 10. 3. 2024

Třinec

Muzeum Třineckých železáren a města Třince

Pananky, kam se podíváš!	14. 11. 2023 – 31. 3. 2024
Sára Saudková: Fotografie	11. 2. – 21. 4. 2024
Pohádková země Vítězslavy Klimtové	23. 2. – 17. 5. 2024

Turnov

Muzeum Českého ráje v Turnově

ReGenerace 6	14. 12. 2023 – 3. 3. 2024
Eva Matylda Jiříčková: Barevná lyrika	8. 2. – 24. 3. 2024
Výtvarný česko-polský salón dětské tvorby	15. 2. – 24. 3. 2024
Jiří Urban	14. 3. – 9. 6. 2024
Jaroslav Prášil: Pod střechou	26. 3. – 2. 6. 2024
140 let od založení Střední uměleckoprůmyslové školy v Turnově	4. 4. 2024 – 12. 1. 2025

Týn nad Bečvou

Muzeum Komenského v Přerově

Hrad Helfštýn

Pavel Tasovský: V klidu i pohybu	27. 4. – 28. 10. 2024
----------------------------------	-----------------------

Týn nad Vltavou

Městské muzeum Týn nad Vltavou

Šel malíř krajinou	4. 3. – 26. 5. 2024
--------------------	---------------------

Uherské Hradiště

Slovácké muzeum v Uherském Hradišti

Kouzlení Kornelie Němečkové	15. 2. – 21. 4. 2024
100 let vysílání Československého rozhlasu na jihovýchodní Moravě	14. 3. – 14. 7. 2024

Galerie Slováckého muzea

Zdeněk Tománek: Semafor, socha pro město	19. 7. 2023 – 30. 6. 2024
Tomáš Měšťánek: Obrazy, kresby	2. 11. 2023 – 25. 2. 2024
Návraty malíře Pavla Vavryse	21. 3. – 26. 5. 2024
Lenka Falušiová: Sama v horách	21. 3. – 26. 5. 2024

Uherský Brod

Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě

Komenského mapy Moravy	1. 3. – 19. 5. 2024
Havraní křik	18. 3. – 5. 5. 2024
Brýle mámení	21. 3. – 19. 5. 2024

Ústí nad Labem

Dům umění Ústí nad Labem Fakulty umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně

Ruiny a (r)evoluce	7. 12. 2023 – 11. 3. 2024
Gardening of Soul	7. 12. 2023 – 9. 3. 2024
Natálie Pleváková	7. 12. 2023 – 11. 3. 2024

Muzeum města Ústí nad Labem

My lomy: Pískovcová krajina v rukou lamačů	23. 6. 2023 – 17. 3. 2024
K. Chotek: Fotograf s modrou krví	28. 9. 2023 – 28. 4. 2024
Bruselská keramika z Jílového	1. 12. 2023 – 28. 4. 2024
Ztráta, stesk, zvěčnění: Obrazy domova sudetských Němců	9. 2. – 17. 3. 2024

Ústí nad Orlicí

Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

Poutnictví	30. 11. 2023 – 29. 2. 2024
Herbáře, bylinné knihy šesti století	23. 1. – 14. 4. 2024

Valašské Klobouky

Městské muzeum Valašské Klobouky

Třicet let jarmeku	27. 11. 2023 – 31. 3. 2024
--------------------	----------------------------

Valašské Meziříčí

Muzeum regionu Valašsko

Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí

Perníkářství na Valašsku	4. 11. 2023 – 21. 4. 2024
Dřevěné perníkářské formy	4. 11. 2023 – 31. 3. 2024
Svět středověkých her	25. 11. 2023 – 14. 4. 2024

Vamberk

Muzeum krajky Vamberk

Jaroslav Prášil: Len / Náramky / / Perle	13. 10. 2023 – 31. 3. 2024
Alena Mašková: Ano, jsem autista	2. 4. – 1. 9. 2024

Velvary

Městské muzeum Velvary

Velvarský výtvarný salónek pro děti a mládež 2024:

Zvíře ze sna	9. 2. – 31. 3. 2024
Dejte vejce malované	16. 3. – 6. 4. 2024
Krajina duše	12. 4. – 26. 5. 2024

Veselý Kopec

Národní muzeum v přírodě

Muzeum v přírodě Vysočina

Expoziční celek Veselý Kopec

Půlstoletí s vámi	29. 3. – 31. 10. 2024
Příběhy z deponitáře	29. 3. – 31. 10. 2024

Vikýřovice

Muzeum silnic ve Vikýřovicích u Šumperka

Barevné proměny	1. 2. – 30. 4. 2024
Dopravní mapy a plány	15. 2. – 15. 6. 2024

Vlašim

Muzeum Podblanicka

Malujeme s muzeem	1. 3. – 31. 3. 2024
Krok za krokem za našimi (slavnými) předky: Genealogické prameny ve středočeských archivech	1. 3. – 24. 3. 2024
Naplech	4. 4. – 12. 5. 2024

Vodňany

Městské muzeum a galerie Vodňany

Tereza Trnková: Obrazy	11. 1. – 1. 4. 2024
Stanislav Schneedorf: Příběhy šumavských křížků ve fotografii	18. 1. – 24. 2. 2024
Pravěké kopřivové šaty	23. 1. – 17. 3. 2024
Jiří Řeřicha: Obrazy a kresby	24. 3. – 5. 5. 2024
Jakub Sajler: Humanitas	20. 4. – 30. 5. 2024

Volyně

Městské muzeum Volyně

Volyňské živnosti: František Krása	8. 1. – 18. 2. 2024
Osobnosti města: Josef Režný	20. 2. – 7. 4. 2024

Vrchlabí

Krkonošské muzeum

Galerie Krkonoš	1. 11. 2023 – 27. 10. 2024
Miloš Šejn / Adriana Šimotová	17. 11. 2023 – 28. 4. 2024

Čtyři historické domy

Bejvávalo: Lidová řemesla na fotografiích	
Karla Hníka	30. 1. – 31. 3. 2024

Vsetín

Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně

Jan František Kovář: Obrazy, plastiky, smalty	16. 12. 2023 – 18. 2. 2024
Retrogaming	28. 1. – 28. 4. 2024
Křížová cesta kardinála Trochty	27. 2. – 26. 5. 2024

Vysoké Mýto

Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě

Dvorana slávy českých karosářů	21. 4. 2023 – 31. 12. 2025
Sladké mámení	12. 11. 2023 – 18. 2. 2024

Vyškov

Muzeum Vyškovska

Musil mnoha tváří	28. 4. 2023 – 29. 12. 2024
Třicet let od zániku Československa	19. 12. 2023 – 25. 2. 2024
Když jsem já sloužil	1. 2. – 31. 5. 2024
Nejslavnější kostičky LEGO svět	2. 3. – 1. 5. 2024
Víra v tradici	6. 2. – 12. 5. 2024
Skupina historického šermu Armet	20. 2. – 31. 3. 2024
Obrazy a dřevorezy	12. 3. – 21. 4. 2024
Kroj jak malovaný	19. 3. – 29. 6. 2024
Karel Kachyňa	16. 4. – 30. 6. 2024

Zábřeh

Muzeum Zábřeh

Václav Hollar: Fauna a flóra	10. 1. – 29. 10. 2024
Stopou fotografky	17. 1. – 25. 2. 2024
Jedovaté rostliny	6. 2. – 12. 5. 2024
Ve stínu Fudži	6. 3. – 28. 4. 2024

Zlín

Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně

Dana Sahánková: Mundus Invisibles	14. 2. – 5. 5. 2024
Staré umění ze sbírky GVUO	21. 2. – 5. 5. 2024

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Zlín – Gottwaldov – Zlín	20. 10. 2023 – 14. 4. 2024
Modrá barva v tradiční kultuře a v současném designu	20. 10. 2023 – 14. 4. 2024

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Příběh hrdé pokory	2. 11. 2023 – 26. 5. 2024
Adolf Oborny: Homo Botanicus	20. 1. – 19. 5. 2024

Dům umění

Fascinující svět zvířat	17. 1. – 17. 3. 2024
Miroslava Krausová / Pavel Kašpárek:	
Dialogy	16. 2. – 26. 5. 2024
Oslava svátků jara	26. 3. – 1. 4. 2024
30 let Cykloklubu Kučera	5. 4. – 26. 5. 2024

Zubrnice

Národní muzeum v přírodě

Muzeum v přírodě Zubrnice

Záplaty, sváry a jiné opravy	1. 4. – 31. 10. 2024
Madona na vandru	1. 4. – 31. 8. 2024
Pavel Doskočil	1. 4. – 30. 6. 2024

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

Claudi Ondok: Tváře muklovského Vatikánu	20. 1. – 31. 3. 2024
---	----------------------

Žamberk

Městské muzeum Žamberk

Voda a život kolem ní	21. 4. – 2. 6. 2024
-----------------------	---------------------

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka v Žatci

Kraslice, jen se podívej!	29. 2. – 7. 4. 2024
Zlaté poklady filmového Hollywoodu	25. 4. – 16. 6. 2024

Křížova vila

Řepa, cukr, homole	11. 1. – 28. 4. 2024
--------------------	----------------------

Stará papírna

Pes, věrný přítel člověka	11. 4. – 10. 11. 2024
---------------------------	-----------------------

Žďár nad Sázavou

Regionální muzeum města Žďáru nad Sázavou

Divy fyziky	1. 2. – 31. 3. 2024
Tvrz: Výstava k 90. výročí založení muzea	22. 4. – 25. 8. 2024

Železná Ruda

Muzeum Šumavy Železná Ruda

Svět železnice	2. 12. 2023 – 31. 10. 2024
----------------	----------------------------

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., 1/2024

Toto číslo vychází 19. února 2024. Náklad 1 000 ks. Periodicita šestkrát ročně.

Periodikum je registrováno MK ČR, reg. č. 8331, ISSN 1213-2152 (print), ISSN 2464-7837 (online).

Vydává AMG s finanční podporou Ministerstva kultury.

Uzávěrka příštího čísla: 10. března 2024

Téma Věstníku AMG 1/2024: Muzea a návštěvníci

Kalendárium: Pro otištění aktuálních výstav Vašeho muzea v *Kalendáriu výstav* zašlete jejich přehled na 3 měsíce dopředu na e-mailovou adresu: kalendarium@cz-museums.cz. Uzávěrka podkladů pro rok 2024 je: **31. března, 31. května, 31. července, 30. září, 30. listopadu.**

Redakce: Monika Benčová, Anna Komárková

Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1

e-mail: vestnik@cz-museums.cz, <http://www.cz-museums.cz>

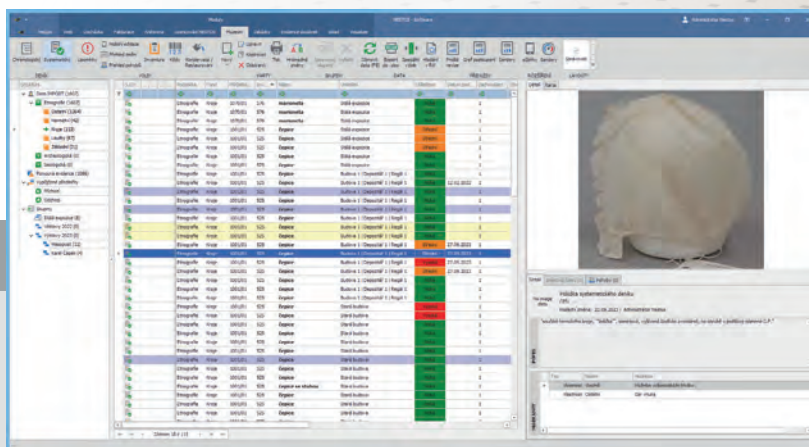
Redakční rada: Luděk Beneš, Milena Burdychová, Eva Dittertová, Hana Dvořáková, Magdalena Elznicová Mikesková, Zdeněk Freisleben, Jana Hutníková, Anna Komárková, Radka Křížková Červená, Zdeněk Kuchyňka, Zita Suchánková

Grafická úprava čísla: Monika Benčová, Anna Komárková

Obálka: Doprovodný program k výstavě „Tvář minulosti“ v Archeoparku Pavlov. Foto: Archiv Regionálního muzea v Mikulově.

Nabízíme

PŘEHLEDNOU MUZEJNÍ EVIDENCI

O nás

Zabýváme se vývojem SW řešení na míru. Díky našim zkušenostem dokážeme propojit desktopové a mobilní systémy v jeden dokonalý celek.

Funkce

- ✓ Evidence předmětů
- ✓ Pohyby
- ✓ Čárové kódy
- ✓ Inventory
- ✓ Evidence výstav
- ✓ Výpůjčky / zápůjčky
- ✓ Napojení na externí systémy

Moderní design

Systémová podpora
a aktualizace

Přehlednost
a jednoduchost

Doprovodné
funkce

Naskenujte mobilem
k zobrazení našich
referencí.

HISTORIE VE VIRTUÁLNÍ A ROZŠÍŘENÉ REALITĚ NA MÍRU

Historické rekonstrukce

Cestování v čase

3D restaurování

3D skenování

Interaktivní aplikace

Animace

www.tastyair.cz